

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV EKONOMIKY

INSTITUTE OF ECONOMICS

**HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE ZEMĚDĚLSKÉHO
DRUŽSTVA VALČA A NÁVRHY NA JEJÍ ZLEPŠENÍ**

EVALUATION OF THE FINANCIAL SITUATION OF THE COLLECTIVE FARM VALČA AND PROPOSALS FOR ITS IMPROVEMENT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Lenka Salíniová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Ondřej Žižlavský, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav ekonomiky
Studentka: **Lenka Salíniová**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika podniku
Vedoucí práce: **doc. Ing. Ondřej Žižlavský, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Hodnocení finanční situace zemědělského družstva Valča a návrhy na její zlepšení

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce: Metody finanční analýzy
Analýza finanční situace podniku
Vlastní návrhy řešení a jejich přínosy
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Studentka provede hodnocení finanční situace zvoleného podniku na základě účetních závěrek minimálně za období let 2013 až 2016 s použitím odpovídajících metod finanční analýzy. Dosažené výsledky srovná s vhodným benchmarkingovým partnerem ze stejného oboru podnikání. Na základě této analýzy navrhne opatření na zlepšení, včetně podmínek a harmonogramu realizace návrhu.

Základní literární prameny:

KALOUDA, F. Finanční analýza a řízení podniku. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 287 s. ISBN 978-80-73-0-526-5.

KISLINGEROVÁ, E. Manažerské finance. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 811 s. ISBN 978-80-74-0-194-9.

KNÁPKOVÁ, A., D. PAVELKOVÁ a K. ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. Praha: Grada publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

KUBÍČKOVÁ, D. a I. JINDŘICHOVSKÁ. Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015. 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.

SEDLÁČEK, J. Finanční analýza podniku. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2017/18

V Brně dne 28.2.2018

L. S.

doc. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalárska práca je zameraná na hodnotenie finančného zdravia podniku pomocou vybraných ukazovateľov finančnej analýzy. Pre svoju prácu som si zvolila spoločnosť Poľnohospodárske družstvo Valča. Potrebné dáta som čerpala z výkazov spoločnosti počas rokov 2012 – 2017. V prvej časti práce sú uvedené teoretické poznatky pozorovanej oblasti. V druhej časti práce je uvedená charakteristika spoločnosti, výpočty ukazovateľov, zhodnotenie finančnej situácie podniku. Záverečná časť práce je venovaná návrhom na zlepšenie finančného zdravia podniku.

Abstract

Bachelor's thesis is focused on evaluation of financial health business house by help of chosen characteristic sign of financial analyse. I have decided to write about an agricultural farm named Valča. I have derived needed data from assets date 2012 - 2017. First part of my work includes a theoretical knowledge of observed area. The second part includes the characteristic of the company, calculations of indexes, assessment of the financial situation of the company. The final part includes a proposal with intend to improve the financial health of the company.

Klíčová slova

finančná analýza, finančné ukazovatele, metódy finančnej analýzy, benchmarking

Key words

financial analysis, financial indicators ,methods of financial analysis, benchmarking

Bibliografická citace práce

SALÍNIOVÁ, L. *Hodnocení finanční situace zemědělského družstva Valča a návrhy na její zlepšení*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2018. 69 s.
Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Ondřej Žižlavský, Ph.D..

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 18. května 2018

.....

podpis studenta

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcela pod'akovať môjmu vedúcemu bakalárskej práce pánovi docentovi Ing. Ondrejovi Žižlavskému, Ph.D., za pomoc so štruktúrou práce, pripomienky a cenné rady. Ďalej by som sa rada pod'akovala spoločnosti PD Valča za konzultácie pri získavaní dátových údajov a informáciách o spoločnosti.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 CIEĽ PRÁCE, METÓDY A POSTUPY SPRACOVANIA	12
2 TEORETICKÉ VÝCHODISKA PRÁCE	13
2.1 Charakteristika finančnej analýzy	13
2.2 Metódy analýzy podniku.....	13
2.2.1 Analýza absolútnych ukazovateľov	14
2.2.2 Analýza rozdielových ukazovateľov	15
2.2.3 Pomerové ukazovatele	16
2.2.4 Výrobné ukazovatele	22
2.3 Analýza sústav ukazovateľov.....	23
3 ANALÝZA FINANČNEJ SITUÁCIE PODNIKU	27
3.1 Informácie o vybranej spoločnosti	27
3.1.1 Predstavenie Poľnohospodárskeho družstva “Valča“.....	27
3.1.2 Výrobný program spoločnosti, hlavné trhy a zákazníci	28
3.1.3 Predstavenie poľnohospodárskeho družstva GADER Blatnica.....	29
3.2 Analýza finančného zdravia spoločnosti.....	30
3.2.1 Analýza absolútnych ukazovateľov	30
3.2.2 Analýza rozdielových ukazovateľov	35
3.2.3 Pomerové ukazovatele	38
3.3 Analýza sústav ukazovateľov.....	44
3.4 Súhrnné zhodnotenie spoločnosti.....	47
4 NÁVRHY NA ZLEPŠENIE SITUÁCIE PODNIKU	49
4.1 Nákup prenosného sonografického prístroja – USG metóda.....	49
4.1.1 Aktuálne fungovanie reprodukčného systému v PD Valča	50
4.1.2 Kalkulácia nákladov na reprodukciu oviec.....	51

4.1.3	Zobrazenie kalkulácie efektívnosti investície.....	52
4.1.4	Dopad investície na výsledok hospodárenia.....	55
4.1.5	Prepočítané ukazovatele po zavedení USG metódy	56
4.2	Riadenie pohľadávok	57
4.2.1	Nástroje riadenia pohľadávok.....	58
ZÁVER		60
POUŽITÁ LITERATÚRA		61
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....		63
ZOZNAM TABULIEK		64
ZOZNAM GRAFOV		65
ZOZNAM OBRAZKOV		66
ZOZNAM VZORCOV		67
ZOZNAM PRÍLOH.....		69

ÚVOD

Základom každej úspešnej spoločnosti je dôležité, aby dôkladne poznala svoju finančnú situáciu a efektívne využívala svoje prostriedky. Výborná znalosť finančnej stránky organizácie jej mnohokrát uľahčuje rozhodovanie v prípade investícií a hospodárenia.

Mnohé spoločnosti neprikladajú veľký dôraz na jej finančnú situáciu a nevedia hospodáriť so svojím majetkom a financiami. Veľakrát je práve aj to jedným z hlavných dôvodov mnohých bankrotov firiem.

Finančná analýza veľmi úzko súvisí s účtovníctvom. Hlavnými informáciami, z ktorých čerpá finančná analýza sú, rozvaha, výkaz ziskov a strát a cash flow, v ktorých je podrobne zobrazené hospodárenie spoločnosti.

Pre moju bakalársku prácu som si vybrala tému „Hodnotenie finančnej situácie podniku a návrhy na jej zlepšenie“. Túto tému som si vybrala pretože je veľmi rozmanitá a používa mnoho metód na zisťovanie finančného zdravia podniku.

Podnik, na ktorom budem aplikovať finančnú analýzu má obchodné meno poľnohospodárske družstvo “Valča”.

Spoločnosť pôsobí na poľnohospodárskom trhu. Hlavnou činnosťou, ktorou sa družstvo zaoberá je poľnohospodárska činnosť. Spoločnosť som si vybrala pretože z hľadiska podnikania je poľnohospodárstvo zaujímavé aj svojou rôznorodosťou činností v tejto oblasti. Družstvo považujem za vhodného kandidáta, na ktorom budem aplikovať finančnú analýzu.

Bakalárska práca je rozdelená na tri časti. V prvej časti bakalárskej práce som sa zamerala na teoretické východiská, ktoré sú kľúčové pre spracovanie analytickej časti práce. Teoretická časť práce je podložená odbornou literatúrou.

V druhej časti práce predstavím spoločnosť, na ktorej posudzujem finančné zdravie podniku a budem aplikovať teoretické poznatky do praxe. Za pomoci výsledkov finančnej analýzy, zistím v akej situácii sa podnik nachádza.

Situáciu budem porovnávať s konkurenčnou spoločnosťou a doporučenými hodnotami. V záverečnej časti kapitoly zhrniem a zhodnotím všetky dôležité poznatky, ktoré som zistila pri posudzovaní finančnej situácie podniku.

Posledná časť je venovaná mojím návrhom na zlepšenie finančnej situácie podniku a prípadným postrehom , ktoré odporučím spoločnosti.

1 CIEĽ PRÁCE, METÓDY A POSTUPY SPRACOVANIA

Finančná analýza je veľmi dôležitá pre každú spoločnosť a preto hlavným cieľom mojej bakalárskej práce je určiť pomocou vybraných ukazovateľov finančnej analýzy, v akej finančnej situácii sa nachádza poľnohospodárske družstvo “Valča“ a prispieť mojimi návrhmi k zlepšeniu jej finančnej situácii. Finančnú situáciu podniku budem sledovať počas obdobia 2012 – 2017.

Dokumenty, z ktorých som čerpala potrebné informácie, sú: výkaz ziskov a strát, rozvaha, výročné správy a ďalšie účtovné výkazy Poľnohospodárskeho družstva “Valča“.

Aby mohol byť cieľ záverečnej práce naplnený, musia byť splnené nasledujúce dielčie ciele, ktoré sú:

- výber firmy a zvolenie vhodného konkurenta na porovnávanie,
- zber informačných tokov, z ktorých budem čerpať dáta v analytickej časti práce a praktické využitie teoretických poznatkov,
- porovnávanie zistenej hodnoty ukazovateľov s doporučenými hodnotami a konkurenčnou firmou,
- zhodnotenie finančnej situácie, v ktorej sa podnik nachádza,
- interpretácia zistených výsledkov a návrhov na zlepšenie finančnej situácie podniku,

Metódy, ktoré boli použité v mojej bakalárskej práci, sú:

- pozorovanie a porovnávanie,
- analýza hospodárenia podniku,
- benchmarking – porovnávanie výsledkov spoločnosti s konkurenciou,

Metódy budem využívať pri posudzovaní finančného zdravia podniku.

Využijem ich pri výpočtoch finančných ukazovateľov, ktorých výsledky budem porovnávať s doporučenými hodnotami pre poľnohospodárske odvetvie.

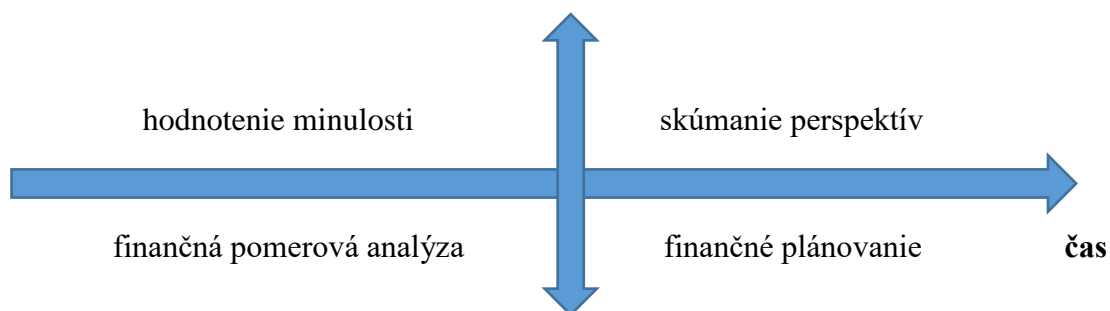
2 TEORETICKÉ VÝCHODISKA PRÁCE

Teoretické východiská práce sú základom pre moju záverečnú prácu. V teoretickej časti sa venujem problematike finančnej analýzy. Pojmy, ktoré vysvetľujem v teoretickej časti práce sú podložené odbornou literatúrou a napomáhajú k analytickým výpočtom, ktoré budem vykonávať v analytickej časti bakalárskej práce.

2.1 Charakteristika finančnej analýzy

„Finančná analýza predstavuje systematický rozbor získaných dát, ktoré sú obsiahnuté hlavne v účtovných výkazoch. Finančné analýzy v sebe zahrňujú hodnotenie firemnej minulosti, súčasnosti a predpovedanie budúcich finančných podmienok.“ (1, s. 9).

Skúmanie finančnej situácie spoločnosti predstavuje súbor aktivít, ktoré sú veľmi dôležité pri príprave a kontrole finančných rozhodnutí (2). Finančná analýza podniku je chápaná ako metóda, ktorá hodnotí finančné hospodárenie podniku. Získané dáta potrebné pre výpočet finančnej analýzy sa medzi sebou triedia, agregujú a porovnávajú. Tým sa zvyšuje ich vypovedajúca schopnosť a informačná hodnota (3).

Obrázok 1. Časové hľadisko hodnotenia informácií (prevzaté z 1, s. 9)

Finančná analýza má svoj význam z časového pohľadu v dvoch rovinách:

Prvou rovinou je fakt, že sa pozeráme späť do minulosti a hodnotíme, ako sa firma vyvíjala až do súčasnosti.

Druhou rovinou je, že finančná analýza nám slúži ako základ pre finančné plánovanie vo všetkých časových rovinách (1).

2.2 Metódy analýzy podniku

Metódy finančnej analýzy sa rozdeľujú na elementárnu a technickú analýzu (2).

Fundamentálna analýza

Fundamentálna analýza je nazývaná aj ako kvalitatívna analýza, ktorá spracováva veľké množstvo informácií a odvodzuje svoje závery bez použitia matematických výpočtov. Východiskom elementárnej analýzy podniku je analyzovanie prostredia, v ktorom sa spoločnosť práve nachádza (2).

Jedná sa hlavne o analýzu vplyvu:

- vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia podniku,
- aktuálna fáza životnosti podniku,
- vlastnosti podnikových cieľov (2).

Technická (kvantitatívna) ekonomická analýza podniku

Technická analýza používa matematické, matematicko-štatistické a ďalšie výpočtové metódy, ktoré pomáhajú kvantitatívne spracovať ekonomické dáta (4). Podľa účelu, ku ktorému analýzu používame a podľa dát, ktoré používa rozdeľujeme na: **analýzu absolútnych dát, rozdielové, pomerové a na analýzu sústav ukazovateľov** (2).

2.2.1 Analýza absolútnych ukazovateľov

Absolútne ukazovatele používame hlavne k analýze vývojových trendov – horizontálna analýza a k analýze komponent – vertikálna analýza (5).

Vertikálna analýza – percentuálne podiely

Vertikálna analýza je rozbor štruktúry výkazov v jednotlivom sledovanom období.

Cieľom vertikálnej analýzy je vyhodnotiť štruktúru majetku podniku, zdrojov jeho krytia a tvorbu výsledku hospodárenia. V prípade vertikálnej analýzy sa pracuje s ročnými účtovnými výkazmi (6).

Vertikálna analýza umožňuje:

- odhaliť významné zmeny v štruktúre rozvahy a výkazu ziskov a strát,
- identifikovať významnejšie položky aktív, pasív a tvorby hospodárskeho výsledku,
- porovnať štruktúru aktív, pasív a hospodárskeho výsledku s konkurenčnými podnikmi,
- vysvetľuje zmeny pri analýze pomerových, finančných ukazovateľov (6).

$$\text{Podiel položky } P = \frac{\text{Hodnota položky } P}{\text{Bilančná suma Aktív/Pasív}} \times 100$$

Vzorec 1. Vertikálna analýza (7)

Horizontálna analýza – analýza trendu

Horizontálna analýza je analýza, ktorá sa zaoberá porovnávaním zmien položiek jednotlivých výkazov v časovej postupnosti. Pomocou horizontálnej analýzy je možné odpovedať na to:

- o koľko jednotiek sa zmenila príslušná položka v čase (absolútna zmena),
- o koľko percent sa zmenila príslušná jednotka v čase (percentuálna zmena) (5).

$$\text{Absolútna zmena} = \text{Ukazovateľ}_t - \text{ukazovateľ}_{t-1}$$

Vzorec 2. Horizontálna analýza (8)

$$\text{Percentuálna zmena} = \frac{\text{Absolútna zmena}}{\text{Ukazovateľ}_{t-1}} \times 100$$

Vzorec 3. Horizontálna analýza (8)

2.2.2 Analýza rozdielových ukazovateľov

Čistý pracovný kapitál - ČPK

Jedná sa o kapitál, ktorý sa využíva k bežnému cyklu podniku. Ide o prebytok obežného majetku nad krátkodobým cudzím kapitálom (5).

Môžeme ho vypočítať dvoma spôsobmi:

$$\text{Manažérsky prístup ČPK} = \text{obežné aktíva} - \text{krátkodobé záväzky}$$

Vzorec 4. Manažérsky prístup ČPK (5)

$$\text{Investorský prístup ČPK} = (\text{vlastní kapitál} + \text{dlhodobé cudzie zdroje}) - \text{stále aktíva (dlhodobý majetok)}$$

Vzorec 5. Investorský prístup ČPK (5)

V práci budem používať manažérsky prístup.

Čistý pracovný kapitál je indikátorom platobnej schopnosti závodu. Čím je pracovný kapitál vyšší, tým väčšia je schopnosť podniku hrať svoje záväzky. Pokiaľ by mal čistý pracovný kapitál zápornú hodnotu jednalo by sa o nekrytý dlh (5). Obežné aktíva sa vymedzujú v splatnosti od 3 mesiacoch až po obdobie 1 roka (9).

Čisté pohotové prostriedky – ČPP

Tento ukazovateľ sa zostavuje preto, aby sa odstránili nedostatky čistého pracovného kapitálu spojené s tým, že niektoré obežné aktíva sú vysoko likvidné (peniaze v hotovosti a na bežných účtoch, zmenky, šeky, krátkodobé termínované vklady), niektoré sú menej likvidné alebo nie sú vôbec likvidné (5).

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peňažné prostriedky} - \text{okamžité splatné záväzky}$$

Vzorec 6. ČPP (5)

Čistý peňažný majetok - ČPM

Ukazovateľ čistý peňažný majetok predstavuje určitý kompromis medzi vyššie uvedenými ukazovateľmi (5).

$$\text{ČPM} = \text{obežné aktíva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidné pohľadávky} - \text{krátkodobé záväzky}$$

Vzorec 7. ČPM (5)

2.2.3 Pomerové ukazovatele

Pomerové ukazovatele sú veľmi obľúbenou a najrozšírenejšou metódou zisťovania finančného zdravia podniku. Umožňujú získať rýchly, nenákladný obraz o základných charakteristikách firmy. V tejto analýze sa využívajú ukazovatele, ktoré majú vopred doporučené hodnoty, v ktorých by sa mali pohybovať (2).

Podľa oblastí finančnej analýzy sa pomerové ukazovatele delia na:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele rentability,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele intenzity (2).

Ukazovatele likvidity

Likvidita predstavuje schopnosť podniku premeniť svoje aktíva na peňažné prostriedky, ktoré spoločnosť potrebuje k včasnej úhrade svojich momentálne splatných záväzkov (1).

Ukazovatele likvidity majú obecný tvar podielu toho, čím možno zaplatiť (čitateľ) k tomu čo je nutné zaplatiť (menovateľ). Likviditu môžeme rozdeliť do troch skupín, ktoré sa od seba líšia hodnotami čitateľov a menovateľov. Veličiny majú rôznu dobu splatnosti a mieru likvidnosti (1).

Ukazovatele likvidity rozdeľujeme do troch skupín:

Okamžitá likvidita

Je označovaná ako likvidita prvého stupňa. Zahrňujú sa do nej len tie najlikvidnejšie položky z rozvahy. Doporučená hodnota pre okamžitú likviditu je 0,9 až 1,1. Pokiaľ je hodnota okamžitej likvidity podniku vyššia ako je doporučená hodnota svedčí to o neefektívnom nakladaní finančných prostriedkov (1).

$$\frac{\textit{finančný majetok}}{\textit{okamžite splatné záväzky}}$$

Vzorec 8. Okamžitá likvidita (5)

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita je označovaná ako likvidita druhého stupňa. Ukazovateľ pohotovej likvidity je považovaný za výstižnejší ako ukazovateľ bežnej likvidity. U pohotovej likvidity sa uvádza ako optimálny výsledok interval od 1,0 až 1,5. Je to dôsledok toho, že z obežných aktív sú vylúčené zásoby, ktoré sú najmenej likvidná položka obežných aktív (5).

$$\frac{(\textit{obežné aktíva} - \textit{zásoby})}{\textit{krátkodobé pasíva}}$$

Vzorec 9. Pohotová likvidita (5)

Bežná likvidita

Ukazovateľ bežnej likvidity je označovaný ako likvidita tretieho stupňa. Bežná likvidita ukazuje koľkokrát pokrývajú obežné aktíva krátkodobé záväzky podniku.

Pre bežnú likviditu sú doporučené hodnoty v intervale v rozmedzí (1,5 až 2,5). Čím vyššia je hodnota ukazovateľa, tým je pravdepodobnejšie zachovanie platobnej schopnosti podniku (1).

$$\frac{\textit{obežné aktíva}}{\textit{krátkodobé pasíva}}$$

Vzorec 10. Bežná likvidita (5)

Ukazovatele rentability

Rentabilita je schopnosť spoločnosti generovať zisk z prostriedkov, ktoré sú vložené do podnikania. Ukazovatele rentability vyjadrujú mieru zhodnotenia vloženého kapitálu alebo využívaného majetku (6). Hodnoty ukazovateľov rentability nemajú presne doporučený interval, v ktorom by sa mali pohybovať ich hodnoty, ale v časovej rade by mali mať obecnú rastúcu tendenciu (9).

Pre finančnú analýzu sú dôležité tri kategórie zisku:

EBIT – bežný výsledok hospodárenia,

EAT – výsledok hospodárenia účtovného obdobia po zdanení,

EBT – výsledok hospodárenia pred zdanením (9).

Rentabilita investovaného kapitálu – ROCE (Return on Capital Employed)

Investovaný kapitál predstavuje súčet dlhodobo vložených prostriedkov od veriteľov a akcionárov. Ukazovateľ komplexne hodnotí ako podnik efektívne hospodári. Taktiež meria efekt, koľko hospodárskeho výsledku pred zdanením podnik dosiahol z jedného eura investovaného akcionármi a veriteľmi (10).

$$ROCE = \frac{EBIT}{Vlastný kapitál + Rezervy + Dlhodobé záväzky + DBÚ}$$

Vzorec 11. ROCE (10)

Rentabilita aktív – ROA (Return on Assets)

Pri výpočte tohto ukazovateľa sa najčastejšie vychádza zo zisku pred úrokmi a zdanením, berú sa do úvahy všetky aktíva bez ohľadu na pôvod zloženého kapitálu. Ukazovateľ vyjadruje hrubú rentabilitu.

Uvádza, aká by bola ziskovosť podniku, keby neexistovala daň z príjmu. Čím je hodnota ukazovateľa vyššia, tým je situácia pre podnik priaznivejšia (5).

$$ROA = \frac{EBIT}{aktíva celkom} * 100$$

Vzorec 12. ROA (5)

Rentabilita vlastného kapitálu – ROE (Return on Equity)

Ukazovateľ je veľmi dôležitý pre akcionárov, spoločníkov a investorov. Poukazuje na to, koľko čistého zisku pripadne na euro investovaného kapitálu akcionárom. Vlastný kapitál tvoria položky základný kapitál a zložky, ako sú napríklad zákonné fondy a fondy vytvárané zo zisku, zisk z bežného obdobia, emisné ážio a iné (10).

$$ROE = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Vzorec 13. ROE (10)

Rentabilita tržieb -ROS (Return on Sales)

Rentabilita tržieb tvorí základ efektívnosti podniku. Ak sa pri ukazovateli rentability tržieb zistia problémy, je veľká pravdepodobnosť, že problémy nastanú aj v ďalších oblastiach. Hodnoty ukazovateľa závisia od charakteru podniku (10).

Ukazovateľ môžeme vypočítať dvomi spôsobmi:

$$\frac{EBIT}{tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb + tržby z predaja tovaru}$$

alebo pomocou hospodárskeho výsledku po zdanení

$$EAT$$

$$\frac{\text{tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb} + \text{tržby z predaja tovaru}}{\text{tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb} + \text{tržby z predaja tovaru}}$$

Vzorec 14. ROS (10)

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity informujú o koľkokrát sa obráti každý jednotlivý druh majetku za určitú časovú dobu. Pomocou ukazovateľov aktivity zisťujeme, či podnik efektívne využíva vložené prostriedky (7).

Ukazovateľ obratu celkových aktív

„Udáva počet obrátov za daný časový interval (za rok)“ (2, s. 60).

Ukazovateľ obratu nemá presne stanovenú doporučenú hodnotu, ale minimálna doporučená hodnota je 1, záleží to však hlavne od odvetvia, v ktorom podnik pôsobí. Obecne platí, čím je vyššia hodnota ukazovateľa, tým podnik efektívnejšie využíva svoj majetok (11).

$$\frac{\text{tržby}}{\text{celkové aktíva}}$$

Vzorec 15. Ukazovateľ obratu aktív (11)

Ukazovateľ obratu dlhodobého majetku

Tento ukazovateľ závisí od využívania dlhodobého majetku. Je do značnej miery ovplyvnený formou odpisovania majetku (7).

$$\frac{\text{tržby}}{\text{dlhodobý majetok}}$$

Vzorec 16. Ukazovateľ obratu DM (7)

Doba obratu zásob

Ukazovateľ hodnotí, za aký čas sa peňažné fondy, ktoré podnik vložil do výrobkov a tovaru vrátia späť do hotovostnej formy. Aby sme vedeli posúdiť hodnotu ukazovateľa, je veľmi dôležitý jeho vývoj v časovej rade a porovnanie s oborom (7).

$$\frac{\text{priemerný stav zásob}}{\text{tržby}} * 360$$

Vzorec 17. Doba obratu zásob (7)

Doba obratu pohľadávok

Ukazovateľ udáva dobu, počas ktorej sú priemerne platené faktúry. Ak pomocou ukazovateľa zistíme, že sú trvale prekračované doby splatnosti pohľadávok je nutné podniknúť opatrenia voči odberateľom (11).

$$\frac{\text{pohľadávky} * 360}{\text{tržby}}$$

Vzorec 18. Doba obratu pohľadávok (11)

Doba obratu záväzku

„Tento ukazovateľ vyjadruje počet dní, na ktoré dodávatelia poskytnú spoločnosti obchodný úver.“ Charakterizuje platobnú disciplínu podniku voči dodávateľom“
(11, s. 84).

$$\frac{\text{záväzky} * 360}{\text{tržby}}$$

Vzorec 19. Doba obratu záväzku (1)

Ukazovatele zadlženosti

Ukazovateľ zadlženosti vyjadruje skutočnosť, že podnik nepoužíva k financovaniu svojich aktív a činnosti len vlastný kapitál, ale aj cudzie zdroje. Nie je prípustné, aby podnik používal na financovanie aktív výlučne len vlastný kapitál. Znamenalo by to zníženie celkovej výnosnosti vloženého kapitálu. Druhá možnosť je, keby podnik financoval aktíva len z cudzích zdrojov, bolo by pre podnik veľmi ťažké získať cudzí kapitál. Pretože by podnik nebol dostatočne dôveryhodný (12).

Celková zadlženosť (debt ratio)

Najčastejšie vyjadrovaním ukazovateľom zadlženosti je celková zadlženosť. Taktiež sa môže nazývať ukazovateľom veriteľského rizika. „*Obecne platí, že čím vyššia je hodnota tohto ukazovateľa, tým je väčšie riziko veriteľov*“ (12, s. 128).

Pre veriteľov je výhodné, keď hodnota tohto ukazovateľa sa pohybuje v nižších hodnotách. Tento ukazovateľ je dôležité posudzovať s celkovou výnosnosťou podniku a taktiež so štruktúrou cudzieho kapitálu (12).

$$\frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkové aktíva}}$$

Vzorec 20. Celková zadlženosť (2)

Ukazovateľ miery samofinancovania (Equity ratio)

„*Ukazovateľ vyjadruje proporcie, v ktorých sú aktíva spoločnosti financované z peňazí akcionárov*“ (12, s. 128).

Jedným z významných pomerových ukazovateľov zadlženosti je práve ukazovateľ miery samofinancovania. Slúži k celkovému hodnoteniu finančnej situácie.

$$\frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkové aktíva}}$$

Vzorec 21. Miera samofinancovania (2)

2.2.4 Výrobné ukazovatele

Výrobné ukazovatele sa zameriavajú na vnútorné prostredie podniku. Pomáhajú manažmentu podniku sledovať a analyzovať aktivity podniku (1).

Produktivita práce

Určuje koľko výnosov pripadne na 1 euro miezd. Ukazovateľ by mal mať rastúcu tendenciu (1).

$$\frac{\text{výnosy (bez mimoriadných)}}{\text{mzdy}}$$

Vzorec 22. Produktivita práce (1)

Nákladovosť výnosov

Ukazovateľ hodnotí zaťaženie výnosov podniku celkovými nákladmi. Ukazovateľ nemá presne doporučenú hodnotu ale odporúča sa, aby hodnota mala v čase klesajúcu tendenciu (1).

$$\frac{\text{náklady}}{\text{výnosy bez mimoriadnych}}$$

Vzorec 23. Nákladovosť výnosu (1)

Viazanosť zásob na výnosy

Ukazovateľ udáva aké množstvo zásob je viazané na 1 euro výnosu. Doporučená hodnota by mala byť minimálna (1).

$$\frac{\text{zásoby}}{\text{výnosy (bez mimoriadných)}}$$

Vzorec 24. Viazanosť zásob na výnosy (1)

2.3 Analýza sústav ukazovateľov

CH – index

Ch-index bol navrhnutý autorkou Z. Chrastingovou v roku 1998. Model je metóda, ktorá je zostavená pre poľnohospodárske podniky na území Slovenskej republiky. Doposiaľ sa model u poľnohospodárskych podnikoch osvedčil, má veľmi dobrú vypovedajúcu schopnosť (13).

$$CH = 0,37 * X_1 + 0,25 * X_2 + 0,21 * X_3 - 0,1 * X_4 - 0,07 * X_5$$

Vzorec 25. CH-index (3)

$X_1 = VH \text{ za účtovné obdobie} / \text{celkový kapitál}$

$X_2 = VH \text{ za účtovné obdobie} / \text{tržby (tržby z predaja tovaru + tržby z výrobkov a služieb + tržby z predaja majetku)}$

$X_3 = \text{cash flow} / \text{záväzky (v užšom zmysle)}$

$X_4 = \text{záväzky} * 365 / \text{tržby}$

$X_5 = \text{cudzí kapitál} / \text{celkový kapitál}$

Tabuľka 1. Interpretácia výsledku (prevzaté z 14, s. 122)

Hodnota indexu	Fáza podniku
CH index $\geq 2,5$	Prosperujúci podnik
CH index (5-2,5)	Priemerný podnik
CH index ≤ -5	Problematický podnik

Index IN 01

Index IN 01 je spojenie bankrotového a bonitného modelu (14). Autormi indexu IN 01 sú Inka a Ivan Neumaieroví. Pomocou indexu zistíme finančné zdravie podniku (4). Index bol zostavovaný z analýz 1915 podnikov, ktoré pôsobia v priemyselnom odvetví (1).

$$IN_{01} = 0,13 * A + 0,04 * B + 3,92 * C + 0,21 * D + 0,09 * E$$

Vzorec 26. Index IN 01 (14)

A = aktíva celkom / celkové cudzie zdroje

B = EBIT / nákladové úroky

C = EBIT / aktíva celkom

D = výnosy / aktíva celkom

E = obežné aktíva / krátkodobé záväzky a KBÚ a krátkodobé rezervy

Tabuľka 2. Interpretácia výsledku (prevzaté z 1, s. 112)

Hodnota indexu	Fáza podniku
IN $> 1,77$	Podnik tvorí hodnotu, dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku
$0,75 < IN \leq 1,77$	„Šedá zóna“ podnik je neutrálny
IN $< 0,75$	Podnik je v ohrození (speje k bankrotu)

Rýchly test (Quick test)

Metóda bola pôvodne vytvorená a používaná v bankovom sektore. Postupom času sa začala využívať aj v priemysle. Metóda pracuje so štyrmi finančnými ukazovateľmi a s bodovou stupnicou. Využíva dve skupiny charakteristík podniku (3).

Koeficient samofinancovania charakterizuje dlhodobú finančnú stabilitu a samostatnosť. Udáva do akej miery je podnik schopný financovať zo svojich vlastných zdrojov potreby podniku (2).

$$\text{koeficient samofinancovania} = \frac{\text{vlatný kapitál}}{\text{aktíva celkom}}$$

Vzorec 27. Koeficient samofinancovania (2)

Ukazovateľ doby splácania dlhu nám ukazuje za akú dobu je podnik schopný splatiť svoje záväzky (2).

$$\text{doba splácania dlhu} = \frac{\text{cudzí kapitál} - \text{finančné účty}}{\text{cash flow}}$$

Vzorec 28. Doba splácania dlhu (2)

Ukazovateľ podielu cash flow na celkových výnosoch spolu s ukazovateľom ROA charakterizujú výnosovú situáciu skúmaného podniku (2).

$$\text{podiel cash flow na celkových výnosoch} = \frac{\text{cash flow}}{\text{výnosy}}$$

Vzorec 29. Podiel cash flow na výnosoch (3)

$$\text{rentabilita celkového kapitálu} = \frac{EBIT}{\text{celkové aktíva}}$$

Vzorec 30. ROA (2)

Tabuľka 3. Stupnica hodnotenia ukazovateľov (prevzaté z 2, s. 107)

<i>Ukazovateľ</i>	<i>Výborný (1)</i>	<i>Veľmi dobrý (2)</i>	<i>Dobrý (3)</i>	<i>Zlý (4)</i>	<i>Ohrozený insolvenciou</i>
<i>Koeficient Samofinancovania</i>	> 30%	> 20%	> 10%	> 0%	NEGATÍVNY
<i>Doba splácania dlhu (rok)</i>	< 3	< 5	<12	>12	> 30 ROKOV
<i>Podiel CF na výnosoch</i>	> 10%	> 8%	> 5%	> 0%	NEGATÍVNY
<i>ROA</i>	> 15%	> 12%	> 8%	> 0%	NEGATÍVNY

3 ANALÝZA FINANČNEJ SITUÁCIE PODNIKU

Nasledujúca kapitola bude obsahovať predmet podnikania spoločnosti, jej postavenie na trhu a ďalšie dôležité informácie. Po oboznámení sa so spoločnosťou nasleduje hodnotenie finančnej situácie Poľnohospodárskeho družstva Valča pomocou vybraných ukazovateľov a modelov finančnej analýzy a následné porovnávanie s konkurenčnou spoločnosťou.

V práci sú porovnávané dve spoločnosti, ktoré pôsobia v rovnakom odvetví. Druhou spoločnosťou pre porovnávanie bolo zvolené Poľnohospodárske družstvo GADER Blatnica, ktoré pôsobí na poľnohospodárskom trhu od roku 1995. Vypočítané ukazovatele sú porovnávané medzi organizáciami v rozpätí rokov 2012 – 2017.

3.1 Informácie o vybranej spoločnosti

Nasledujúca kapitola je zameraná na predstavenie spoločnosti, trhu na ktorom pôsobí a jej histórie. V kapitole bude predstavený aj konkurenčný podnik, s ktorým bude porovnávaná vybraná spoločnosť PD Valča.

3.1.1 Predstavenie Poľnohospodárskeho družstva “Valča“

Obchodné meno spoločnosti je Poľnohospodárske družstvo “Valča“, družstvo. Spoločnosť je právnym nástupcom v dôsledku zlúčenia roľníckeho družstva JAVORINA. Spoločnosť vznikla dňom zápisu do obchodného registra 18. 02. 2006. Má právnu formu družstvo. Družstvo sídli v obci Valča, ktorá sa nachádza v Slovenskej republike. V trvalom pracovnom pomere družstvo eviduje 19 zamestnancov.

Štatutárnym orgánom družstva je predstavenstvo. Za predstavenstvo koná navonok predseda. Listiny o právnych úkonoch, kde je predpísaná písomná forma podpisujú predseda a jeden člen predstavenstva. Výška zapisovaného základného imania je 22 376,800000 €. Výška základných členských vkladov je 33,200000 €. Družstvo hospodári v priemere na 1670, 94 hektárov poľnohospodárskej pôdy z toho 998,74 hektárov je orná pôda a 672,20 hektárov trvalé trávnaté porasty. Celá výmera poľnohospodárskej pôdy sa nachádza v obciach Valča, Příbovce, Benice, Ležiachov,

Slovany, Kláštor nad Znievom, Lazany, Trnovo, Trebostovo, Košťany nad Turcom a Turčiansky Peter.

Tabuľka 4. Informácie o poľnohospodárskom družstve Valča (vlastné spracovanie)

Obchodné meno	Poľnohospodárske družstvo "Valča"
Sídlo	Valča, 038 35 Slovenská republika
IČO	36 440 116
Deň zápisu	18.02.2006
Právna forma	Družstvo
Základné imanie	22 376,800000 EUR
Výška členských vkladov	33,200000 EUR

Predmetom podnikania je:

- sprostredkovanie obchodu v rozsahu voľných živností,
- veľkoobchod v rozsahu voľných živností,
- maloobchod v rozsahu voľných živností,
- prenájom strojov a zariadení bez obsluhujúceho personálu,
- poľnohospodárstvo vrátane predaja nespracovaných poľnohospodárskych výrobkov za účelom spracovania alebo ďalšieho predaja,
- výroba rastlinných a živočíšnych olejov a tukov,
- služby pre rastlinnú a živočíšnu výrobu bez veterinárnych služieb,
- poradenstvo v oblasti poľnohospodárskej výroby,
- podnikateľské, ekonomické a organizačné poradenstvo,
- faktoring a forfaiting,
- prenájom hnutel'ných vecí (17).

3.1.2 Výrobný program spoločnosti, hlavné trhy a zákazníci

Hospodárska činnosť družstva je poľnohospodárstvo – zmiešané hospodárstvo.

Rastlinná výroba: pšenica, sladový jačmeň, repka olejná

Živočíšna výroba: zástavový hovädzí dobytok, jahňatá, ovčie mlieko a vlna, vyradené kravy, ovce.

Hlavný trh: Slovensko

Odberatelia: CEREALIA s.r.o., Bratislava

AGRO s.r.o., Prievidza

BOVINEX s.r.o., Sol'

ARIMEX a.s., Bratislava

Dodávatelia: AGRO s.r.o., Prievidza

RWA a.s., Bratislava

Ing. Gabriela Juricová AGRIA, Tvrdošín

AGRA s.r.o., Martin

RIGHT POWER a.s., Žilina

3.1.3 Predstavenie poľnohospodárskeho družstva GADER Blatnica

Spoločnosť vznikla dňa 30. 01. 1976. Oficiálny názov poľnohospodárskeho družstva je GADER Blatnica. Družstvo sídli v obci Blatnica, okres Martin. Základné imanie spoločnosti je 47 800 EUR. Spoločnosť má v trvalom pracovnom pomere 25 – 49 zamestnancov. Podnik pôsobí na slovenskom trhu.

Predmet podnikania:

- podnikanie v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom,
- prenájom hnutel'ných vecí,
- veľkoobchod a maloobchod,
- Vnútroštátna nákladná cestná doprava
- výroba a dodávka elektriny vyrobenej z obnovitel'ných zdrojov výrobným zariadením s celkovým výkonom do 1 MW v malej vodnej elektrárni,
- výroba mliečnych výrobkov,
- hotelierstvo,
- výroba čistého repkového oleja,
- výroba surových olejov a tukov,
- verejné stravovanie (reštaurácie, vinárne, kaviarne, občerstvenie),

- výroba a opravy poľnohospodárskych strojov,
- výroba hotového krmiva pre hospodárske zvieratá,
- maloobchod s mäsom,
- sprostredkovanie obchodu,
- výroba mäsa,
- závodná kuchyňa (18).

3.2 Analýza finančného zdravia spoločnosti

Nasledujúca podkapitola bude pojednávať o finančnom zdraví spoločnosti pomocou absolútnych, rozdielových, pomerových ukazovateľov, ukazovateľov aktivity a rentability.

3.2.1 Analýza absolútnych ukazovateľov

Ako analýza absolútnych ukazovateľov bude v práci prevádzaná vertikálna analýza aktív a pasív a horizontálna analýza aktív a pasív.

Vertikálna analýza aktív – percentuálne podiely

Vertikálna analýza vyjadruje percentuálny podiel jednotlivých položiek rozvahy na celku.

Vertikálna analýza sa konkrétne zameriava na pomer položiek celkových aktív. Podiel jednotlivých položiek rozvahy je v percentuálnom vyjadrení v tabuľke číslo 6.

Tabuľka 5. Vertikálna analýza aktív za obdobie 2012 - 2017 (vlastné spracovanie)

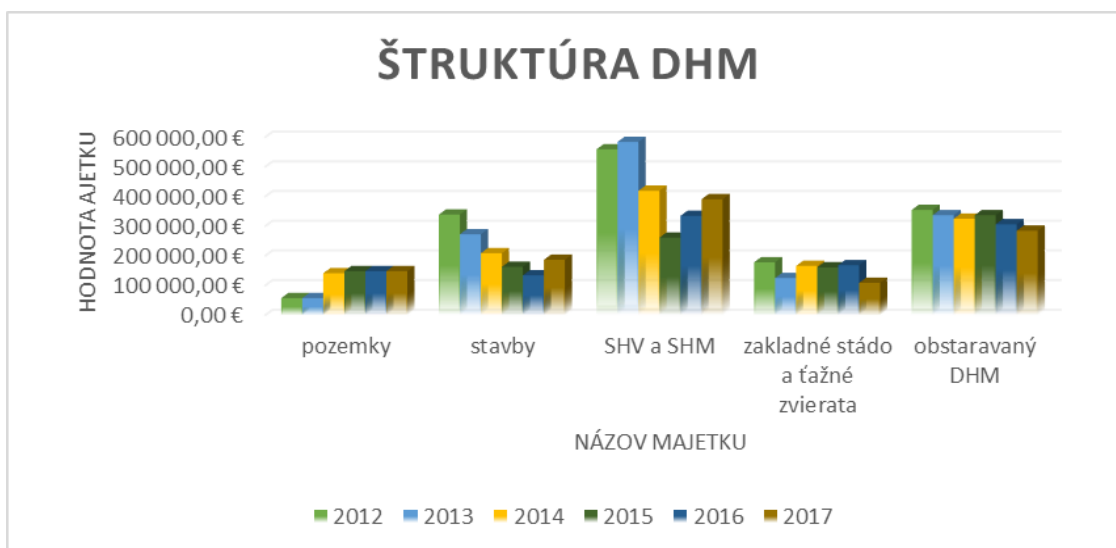
VERTIKÁLNA ANALÝZA AKTÍV (%)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aktíva (majetok)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Neobežný majetok	51,92	49,65	44,71	38,35	38,91	37,80
Dlhodobý finančný majetok	0,27	0,28	0,27	0,27	0,27	0,07
Dlhodobý hmotný majetok	51,65	49,37	44,44	38,07	38,64	37,73
Obežný majetok	47,95	50,20	55,11	61,47	60,83	62,01
Zásoby	15,54	20,05	16,21	16,78	16,49	12,82
Dlhodobé pohľadávky	0,25	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	14,03	7,97	3,82	1,26	20,50	6,43
Krátkodobý finančný majetok	18,12	22,09	35,07	43,44	23,85	42,76
Časové rozlíšenie	0,14	0,15	0,18	0,18	0,26	0,19

Z tabuľky je zrejmé, že najväčšie percentuálne zastúpenie na tvorení aktív má v roku 2012 dlhodobý hmotný majetok 51,92 %. V priebehu ďalších rokov majú hodnoty dlhodobého majetku kolísavú tendenciu. Príčinou kolísavej tendencie DM je znižovanie hodnoty majetku. Najnižšia percentuálna hodnota dlhodobého majetku bola v roku 2017 len 37,80 % z celkovej hodnoty aktív.

V rokoch 2013 - 2017 sú celkové aktíva tvorené z veľkej časti z obežného majetku. Na, ktorom má najvyšší podiel krátkodobý finančný majetok, ktorý tvoria finančné účty, peniaze v pokladni a na bankových účtoch.

Druhou najväčšou položkou podieľajúcej sa na tvorbe aktív sú zásoby, ktoré tvorí materiál, výrobky, zvieratá a nedokončená výroba. Najvyššiu hodnotu dosahovali zásoby v roku 2013. Veľký nárast nastal v roku 2016 kedy, krátkodobé pohľadávky prevyšujú zásoby je to spôsobené dotačnými pohľadávkami.

Z dôvodu kolísania hodnôt dlhodobého hmotného majetku bol vypracovaný graf 1, na ktorom je možno vidieť podrobnejšiu štruktúru dlhodobého hmotného majetku. Pozemky tvoria najmenšiu položku majetku.

Graf 1. Štruktúra DHM v jednotlivých rokoch (vlastné spracovanie)

Vertikálna analýza pasív

Pri tejto analýze sa ako základ pre porovnávanie stanoví položka celkové pasíva k zisteniu štruktúry pasív teda k financovaniu majetku. Táto štruktúra je zobrazená v nasledujúcej tabuľke 7.

Tabuľka 6. Vertikálna analýza pasív za obdobie 2012 - 2017 (vlastné spracovanie)

VERTIKÁLNA ANALÝZA PASÍV (%)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pasíva	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastné imanie	88,13	91,03	91,65	92,56	92,12	89,84
Základné imanie	4,05	4,18	4,10	4,10	4,12	3,92
Ostatné kapitálové fondy	16,52	17,08	16,78	16,78	16,85	16,05
Zákonné rezervné fondy	35,40	40,73	40,03	40,40	40,18	38,29
Ostatné fondy zo zisku	6,16	2,24	2,20	2,22	2,21	2,10
VH z minulých rokov	17,62	26,33	26,26	28,79	28,44	27,42
VH za účtovné obdobie po zdanení	8,39	0,47	2,27	0,08	0,34	2,05
Cudzie zdroje	5,61	4,26	4,99	5,00	4,35	4,95
Dlhodobé záväzky	0,43	0,44	0,37	0,26	0,20	0,17
Krátkodobé záväzky	4,60	3,19	3,96	3,99	3,51	3,96
Krátkodobé rezervy	0,59	0,63	0,66	0,75	0,63	0,82
Bankové úvery + finančné výpomoci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	6,26	4,71	3,36	2,44	3,53	5,22

Do štruktúry pasív sa premietajú zdroje akými je majetok spoločnosti financovaný. V prípade Poľnohospodárskeho družstva Valča je najväčšou položkou, ktorá sa podieľa na tvorbe pasív vlastné imanie, ktoré v priemere počas sledovaného obdobia tvorí až 91 % z celkových pasív.

Vlastné imanie je tvorené základným imaním, ktoré tvoria vklady členov družstva. V priemere základné imanie tvorí 4 % z vlastného imania.

Ostatné kapitálové fondy tvoria vydané podielové listy. Výsledok hospodárenia dosiahol najvyššiu hodnotu 8,39 % v roku 2012. V ďalších rokoch výsledok hospodárenia po zdanení prudko klesol. V roku 2017 VH začína postupne narastať.

Cudzie zdroje tvoria v priemere len 4,84 %. Z toho vyplýva, že spoločnosť používa k financovaniu majetku vo väčšej miere vlastné zdroje. Bankové úvery a iné finančné výpomoci družstvo v období 2012 - 2017 nemalo.

Horizontálna analýza aktív

Horizontálna analýza pomáha lepšie zobrazovať položky aktív ako sa vyvíjali v čase.

V nasledujúcej tabuľke je spracovaná horizontálna analýza aktív počas obdobia 2012 - 2017, ktorá podrobnejšie zachytáva zmeny. Zmeny v horizontálnej analýze medzi jednotlivými rokmi sú vyjadrené percentuálne.

Tabuľka 7. Horizontálna analýza aktív (vlastné spracovanie)

HORIZONTÁLNA ANALÝZA AKTÍV (%)					
Obdobie	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015	2015 - 2016	2016 - 2017
Aktíva (majetok)	-3,28	1,75	-0,90	0,54	4,93
Neobežný majetok	-7,50	-8,37	-15,01	2,02	1,93
Dlhodobý finančný majetok	0,00	0,00	0,00	0,00	-74,52
Dlhodobý hmotný majetok	-7,54	-8,42	-15,10	2,03	2,47
Obežný majetok	1,27	11,70	10,55	-0,52	6,97
Zásoby	24,79	-17,72	2,53	-1,20	-18,41
Dlhodobé pohľadávky	-66,45	-100,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	-45,04	-51,25	-67,41	1540,18	-67,09
Krátkodobý finančný majetok	17,90	61,58	22,74	-44,81	88,17
Časové rozlíšenie	5,64	24,44	-2,60	45,09	-21,47

Z tabuľky je zrejmé že najväčšia zmena v náraste aktív bola medzi rokmi 2013-2014 a to o 1,75 % a medzi rokmi 2016 - 2017 o 4,93 %. Výrazný nárast nastal aj u obežných aktívach kedy nárast bol 11,70 % medzi rokmi 2013 - 2014 najviac sa na zvýšení aktív podieľal ostatný obežný majetok. V roku 2012 - 2013 bol zaznamenaný pokles aktív o 3,28 %. Najmenšia zmena bola dosiahnutá medzi rokmi 2015 - 2016.

Dlhodobý majetok

U dlhodobého finančného majetku v podniku nie sú zaznamenané žiadne zmeny počas sledovaného obdobia jeho hodnota bola stále rovnaká. S výnimkou rokov 2016-2017 kde bol zaznamenaný pokles finančného majetku o 74,52 %.

U dlhodobého hmotného majetku bola zaznamenaná najväčšia zmena medzi rokmi 2014 - 2015. Táto zmena nastala z dôvodu poklesu hodnoty stavieb, pozemkov a hlavne pokles hodnoty SHV a SHM. Kladná zmena dlhodobého majetku nastala medzi rokmi 2015 - 2016 o 2,3 % a medzi rokmi 2016-2017 o 2,47 %, kedy spoločnosť zvýšila hodnotu SHM a SHV.

Obežný majetok

Najvýraznejšia zmena nastala v roku 2013 kedy sa obežný majetok zvýšil o 11,70 %. Zmena je spôsobená zmenou stavu zvierat. Veľmi výrazná pozitívna skoková zmena nastala v roku 2016, kedy sa zvýšili krátkodobé pohľadávky stalo sa tak na základe pridelenia dotácií na rok 2016. Dlhodobé pohľadávky družstvo od roku 2014 neeviduje.

Časové rozlíšenie

V jednotlivých rokoch je hodnota časového rozlíšenia nestála. V podniku došlo k dohadným položkám ohľadom odhadovaných čiastok dotácií, ktoré sa vzťahovali k danému roku ale spoločnosť nemala platný doklad.

Horizontálna analýza pasív

V tabuľke 9 sú zobrazené výsledky horizontálnej analýzy počas sledovaného obdobia 2012 - 2017.

Tabuľka 8. Horizontálna analýza pasív 2012-2017 (vlastné spracovanie)

HORIZONTÁLNA ANALÝZA PASÍV (%)					
Obdobie	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015	2015 - 2016	2016-2017
Pasíva	-3,28	1,75	-0,90	0,54	4,93
Vlastné imanie	-0,09	2,44	0,08	0,07	2,33
VH z minulých rokov	44,55	1,46	8,66	-0,69	1,18
VH za účt. obdobie po zdanení	-94,56	390,93	-96,67	341,35	539,45
Cudzie zdroje	-26,60	19,24	-0,65	-12,60	19,34
Dlhodobé záväzky	0,56	-16,13	-29,01	-21,22	-13,13
Krátkodobé záväzky	-32,95	26,53	-0,29	-11,47	18,28
Záväzky z obchodného styku	54,28	64,43	14,92	-24,10	17,89
Záväzky k zamestnancom	-21,88	64,47	23,05	-13,66	-0,99
BÚ+ finančné výpomoci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	-27,22	-27,36	-28,10	45,32	55,18

Zmena pasív

Pozitívny nárast pasív nastal medzi rokmi 2013 - 2014 o 1,75 % a medzi rokmi 2016 - 2017 o 4,93 %, pričom sa nepatrne zmenila výška vlastného imania.

Výsledok hospodárenia

Skokový nárast nastal pri výsledku hospodárenia v roku 2014 a 2017. V tomto období bol dosiahnutý najvyšší výsledok hospodárenia počas sledovaného obdobia čo sa odzrkadlilo aj na raste vlastného imania.

Dlhodobé záväzky

Dlhodobé záväzky majú nestabilný charakter je to spôsobené odložením daňového záväzku voči štátu.

Krátkodobé záväzky

Najviac krátkodobých záväzkov je tvorených z obchodných vzťahov, ktoré závisia na platobnej morálke odberateľov. Výrazné zvýšenie spoločnosť zaznamenala voči svojim zamestnancom v roku 2014. Pre spoločnosť bol tento rok úspešný a zamestnanci boli odmenení vyššími prémiami.

Časové rozlíšenie

Časové rozlíšenie pasív je nestabilné v roku 2015 - 2016 spoločnosť zaznamenala nárast hodnoty časového rozlíšenia až o 45,32 % a v roku 2016 - 2017 o 55,18 %.

3.2.2 Analýza rozdielových ukazovateľov

Analýza rozdielových ukazovateľov je v práci rozdelená na: ČPK, ČPP, ČPM.

Čistý pracovný kapitál - ČPK

Pri výpočte je v práci využívaný manažérsky prístup. Pre PD Valča a PD Gader Blatnica je čistý pracovný kapitál vypočítaný v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 9. ČPK (vlastné spracovanie)

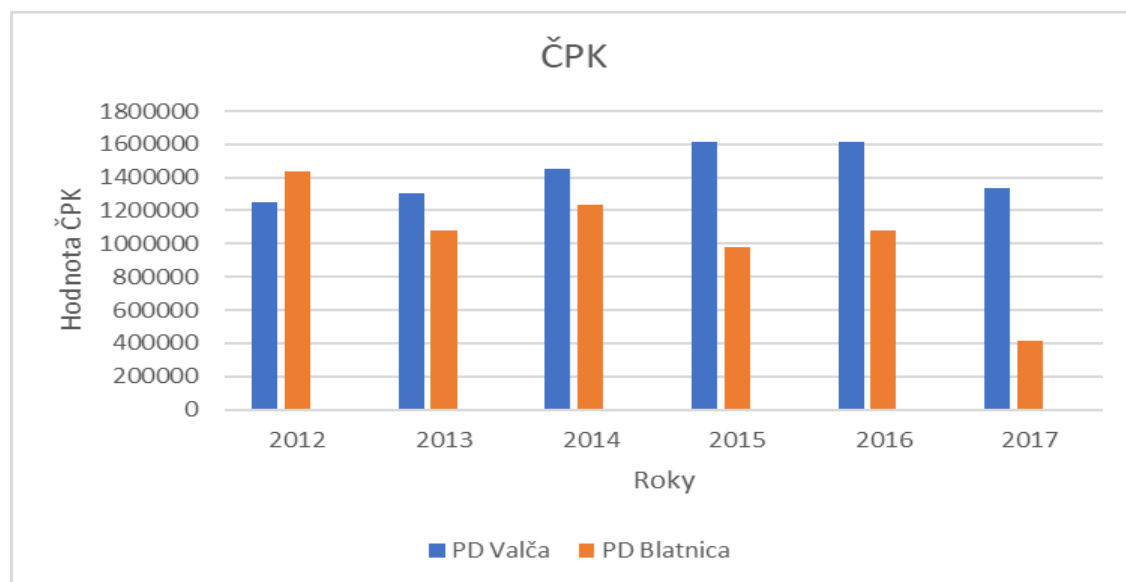
ČISTÝ PRACOVNÝ KAPITÁL (€)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ČPK PD Valča	1 246 816	1 307 891	1 447 722	1 612 575	1 616 510	1 717 907
ČPK PD Blatnica	1 434 669	1 077 347	1 237 810	981 858	1 077 347	1 334 137

Hodnoty čistého pracovného kapitálu by mali dosahovať kladné hodnoty. Poľnohospodárskemu družstvu Valča sa darí dosahovať kladné hodnoty v každom roku. Spoločnosť má dostatočné množstvo finančných prostriedkov na krytie krátkodobých záväzkov.

Najvyššiu hodnotu spoločnosť dosiahla v roku 2017 bolo to spôsobené vyššou hodnotou obežných aktív. Vyššia hodnota obežných aktív bola spôsobená väčším objemom peňažných prostriedkov na bankových účtoch. Najnižšia hodnota čistého pracovného kapitálu bola v roku 2012 dôvodom bola nižšia hodnota obežných aktív počas sledovaného obdobia a najvyššia hodnota krátkodobých záväzkov.

Z hľadiska porovnávania výsledkov s PD Gader Blatnica je možné zhodnotiť, že obe spoločnosti dosahujú počas sledovaného obdobia kladné, uspokojivé hodnoty ČPK. Počas rokov 2012 - 2017 dosiahlo nižšie hodnoty PD Gader Blatnica s výnimkou roku 2012. Hodnota ČPK bola vyššia, pretože spoločnosť disponovala väčšou hodnotou obežných aktív.

Na nasledujúcom grafe je znázornený rozdiel v jednotlivých rokoch. Najväčší rozdiel medzi spoločnosťami bol zaznamenaný v roku 2017.

Graf 2. ČPK (vlastné spracovanie)

Čisté pohotové prostriedky – ČPP

Tabuľka 10. ČPP (vlastné spracovanie)

ČISTÉ POHOTOVÉ PROSTRIEDKY (€)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ČPP PD Valča	388 902	525 765	880 583	1 106 706	573 469	1 148 330
ČPP PD Blatnica	-998	- 1188	- 295 247	- 291 172	- 343 643	- 192 203

Ukazovateľ čisté pohotové prostriedky zachytáva nedostatky, čistého pracovného kapitálu. Najlepšie výsledky malo družstvo v roku 2017 je to spôsobené väčšou hotovosťou na bankových účtoch ako v ostatných posudzovaných rokoch. Vo všeobecnosti sú hodnoty ČPP veľmi priaznivé. V porovnaní s konkurenčnou spoločnosťou je možné vidieť, že PD Gader Blatnica má výraznejšie nedostatky ČPK. PD Gader Blatnica má nízku hotovosť na bankových účtoch a v pokladnici. Družstvo dosahuje v každom roku záporné hodnoty.

Čistý peňažný majetok - ČPM

Čistý peňažný majetok je najlikvidnejším rozdielovým ukazovateľom. Ukazovateľ je očistený o nelikvidné položky ako sú zásoby a nelikvidné pohľadávky. Hodnoty ukazovateľa pre PD Valča a PD Gader Blatnica sú zobrazené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 11. ČPM (vlastné spracovanie)

ČISTÝ PEŇAŽNÝ MAJETOK (€)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ČPM PD Valča	799 736	750 000	988 714	1 141 950	1 151 535	1 338 543
ČPM PD Blatnica	235 155	258 762	- 8 585	56 645	192 821	410 922

Čistý peňažný majetok mal v jednotlivých rokoch priaznivý výsledok. Hodnoty pre spoločnosť sú priaznivé pretože nemá na skladoch veľké množstvo zásob a pohľadávok z obchodných vzťahov. Najvyššia hodnota ČPM bola dosiahnutá v roku 2017. Nie veľmi priaznivé výsledky v porovnaní s PD Valča dosahuje PD Gader Blatnica. Je to dôsledkom toho, že PD Gader Blatnica má veľmi veľké množstvo zásob a PD Valča nemá viazané veľké množstvo finančných prostriedkov v zásobách. Preto dosahuje omnoho lepšie hodnoty ČPM.

3.2.3 Pomerové ukazovatele

Kapitola pomerové ukazovatele obsahuje ukazovatele likvidity, rentability, aktivity a zadlženosti, ktoré vyjadrujú bonitu poľnohospodárskeho podniku.

Ukazovatele likvidity

V práci sú počítané tri stupne likvidity: okamžitá, pohotovú a bežná likvidita. Likvidity sú počítané počas obdobia 2012-2017. Výsledky spoločnosti sú znázornené v tabuľke 13.

Tabuľka 12. Likvidita (vlastné spracovanie)

LIKVIDITA (v koeficientoch)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Okamžitá likvidita	3,94	6,93	8,85	10,89	6,79	10,80
Pohotovú likvidita	6,25	8,78	8,41	9,43	10,70	12,43
Bežná likvidita	10,43	15,75	13,90	15,41	17,32	15,67

Okamžitá likvidita

Hodnoty sa nenachádzajú v doporučenom intervale (0,2-0,5). Hodnoty okamžitej likvidity sú veľmi vysoké, čo je spôsobené väčšou hodnotou peňažných prostriedkov na bankových účtoch. Najvyššie hodnoty likvidity boli dosiahnuté v roku 2015 a 2017. Nárast hodnôt bol spôsobený väčšou hodnotou finančného majetku ako v ostatných rokoch.

Pohotovú likvidita

Hodnoty pohotovej likvidity sú vysoko nad doporučeným intervalom (1-1,5). Hodnoty sú veľmi dobré a stabilizované. Spoločnosť je schopná hradiť pohľadávkami a krátkodobým finančným majetkom svoje krátkodobé záväzky.

Bežná likvidita

Doporučený interval je (1,5-2,5). Hodnoty poľnohospodárskeho družstva sú veľmi vysoké a nenachádzajú sa v doporučenom intervale je to spôsobené väčším množstvom finančných prostriedkov. Podnik je veľmi likvidný a schopný hradiť svoje záväzky bez problémov.

Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability sú dôležité pre zhodnotenie finančnej situácie podniku. Ukazovatele slúžia k zhodnoteniu efektívnosti a výkonnosti podniku na základe výsledku hospodárenia. V nasledujúcej tabuľke sú zachytené ukazovatele ROCE, ROA, ROE a ROS.

Tabuľka 13. Rentabilita (vlastné spracovanie)

RENTABILITA (%)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ROCE	11,30	1,14	3,50	1,09	1,20	3,46
ROA	10,01	0,66	3,22	1,01	1,11	3,15
ROE	9,52	0,52	3,51	0,08	0,36	2,28
ROS/EBIT	40,07	6,34	12,30	3,95	4,10	11,42
ROS/EAT	33,57	2,64	8,69	0,30	1,24	7,44

Ukazovatele rentability signalizujú, že Poľnohospodárske družstvo Valča je od roku 2012 trvalo ziskové. Aj keď všetky druhy rentabilit sa v priebehu analyzovaných rokov znižujú. Najvyššia hodnota rentabilit bola dosiahnutá v roku 2012 je to zapríčinené vyššou hodnotou výsledku hospodárenia oproti ďalšiemu sledovanému obdobiu. V roku 2017 opäť dochádza k výraznému nárastu výsledku hospodárenia.

Hodnota ROCE bola najnižšia v roku 2015, bolo to spôsobené nižším výsledkom hospodárenia pretože spoločnosť zaznamenala pokles ceny nafty, čo sa prejavilo aj na cene obilia a poklesom tržieb.

Hodnota ROA veľmi poklesla v roku 2013 oproti roku 2012, v ktorom dosahovala hodnotu 10,01 % a v roku 2013 len 0,66 %. Pokles bol zapríčinený nižším obratom aktív. Hodnoty ROA, nie sú veľmi priaznivé a stabilizované.

Ukazovateľ ROE v roku 2012, 2014 a 2017 dosahuje priaznivé hodnoty pre spoločnosť. V ďalších rokoch 2013, 2015 a 2016 družstvo dosahuje nižšie hodnoty je to spôsobené nižším výsledkom hospodárenia (nižšia cena za obilie, výrobky).

Hodnoty ROS, by sa mali pohybovať nad šiestimi percentami. Spoločnosť dosiahla uspokojivé hodnoty v roku 2012, 2014 a 2017. V ostatných rokoch spoločnosť nedosiahla uspokojivé hodnoty. Družstvo dosiahlo menší výsledok hospodárenia. Čo sa odzrkadlilo aj pri rentabilite tržieb.

Ukazovatele aktivity

Za pomoci ukazovateľov aktivity je možné zistiť, či podnik efektívne využíva vložené prostriedky. Ukazovatele aktivity sú v nasledujúcej tabuľke vyjadrené pomocou obratu celkových aktív, obratu dlhodobého majetku, doby obratu zásob, doby obratu pohľadávok a doby obratu záväzku.

Tabuľka 14. Ukazovatele aktivity (vlastné spracovanie)

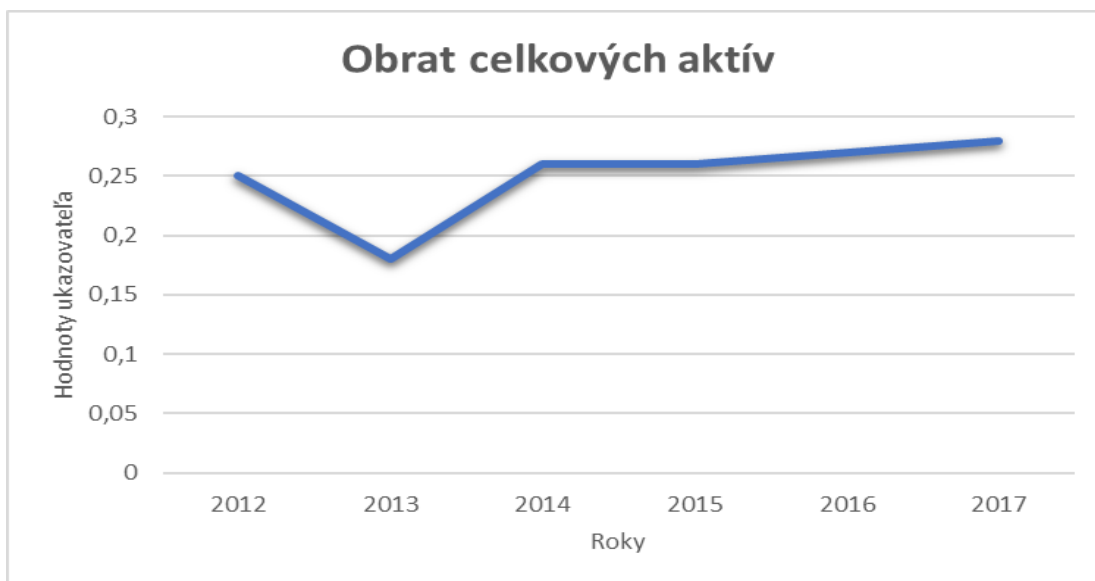
UKAZOVATELE AKTIVITY						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obrat celkových aktív	0,25	0,18	0,26	0,26	0,27	0,28
Obrat DM	0,48	0,36	0,59	0,67	0,70	0,73
Doba obratu zásob (dni)	224,03	403,86	222,92	236,18	218,89	126,68
Doba obratu pohľadávky (dni)	192,62	147,44	77,32	47,00	39,82	89,11
Doba obratu záväzku (dni)	66,27	61,82	56,49	58,94	48,43	41,41

Ukazovateľ obratu celkových aktív

Ukazovateľ obratu celkových aktív nemá presne doporučenú hodnotu. Doporučené minimum koľko krát by sa mali aktíva obracať v tržbách je 1 krát za rok. Z tabuľky je zrejmé, že spoločnosť v analyzovaných rokoch nespĺňa doporučené minimum. V poľnohospodárstve vzhľadom k tomu že aktíva tvorí predovšetkým dlhodobý majetok (stavby, pozemky, stroje) je obrat aktív všeobecne nižší.

U spoločnosti sa v priemere počas sledovaných rokov aktíva v tržbách obratia 0,24 krát. Družstvu vznikajú zbytočné náklady. V roku 2016 bola hodnota najvyššia môže za to nárast tržieb. Predpokladá sa že hodnota celkových aktív bude naďalej rásť.

Vývoj obratu celkových aktív, počas sledovaného obdobia je znázornený na grafe číslo tri najnižšia hodnota bola dosiahnutá v roku 2013.

Graf 3. Obrat celkových aktív (vlastné spracovanie)

Ukazovateľ obratu dlhodobého majetku

Ukazovateľ obratu dlhodobého majetku je ovplyvňovaný mierou odpisov. Obrat u položky dlhodobý majetok pomáha k zisteniu, či je vhodné aby podnik investoval do ďalšieho majetku alebo nie. Je zrejmé, že spoločnosť nedosahuje v jednotlivých rokoch vysoký obrat majetku v tržbách. Z tabuľky je možno vidieť postupný nárast obrátok v sledovanom období.

Doba obratu zásob

Ukazovateľ udáva aká doba je nutná k tomu, aby prešli peňažné fondy cez výrobky a tovar opäť do peňažnej podoby. V prípade spoločnosti je doba obratu zásob pomerne stabilná (približne 225,5 dní) okrem roku 2013, je to spôsobené väčším množstvom zásob a nižšími tržbami. Ukazovateľ doby obratu zásob má najlepšiu hodnotu v roku 2017. Ukazovateľ doby obratu zásob je vhodné dať do súvislosti s dobou obratu pohľadávok.

Doba obratu pohľadávok

Tento ukazovateľ vyjadruje obdobie od okamihu predaja odberateľovi na obchodný úver, počas ktorého musí spoločnosť čakať, kým obdrží platby od svojich odberateľov. Doporučená doba inkasa pohľadávok by mala byť 25 dní. Ukazovateľ zobrazuje platobnú morálku odberateľov. Spoločnosť má v období 2012, 2013, 2017 najvyššie hodnoty tohto ukazovateľa je to zapríčinené spoločnosťami, ktoré nevládali platiť svoje pohľadávky

voči družstvu. Prospešným rokom pre spoločnosť týkajúceho sa doby splácania pohľadávok bol rok 2016.

Doba obratu záväzkov

Aby sa podnik vyhol finančnej tiesni platí, že doba obratu pohľadávky musí byť nižšia ako doba obratu záväzku. Poľnohospodárskemu družstvu Valča sa túto podmienku podarilo splniť v roku 2015 a 2016. V ďalších rokoch sa spoločnosti nepodarilo dosiahnuť priaznivé výsledky nakoľko je platobná morálka odberateľov veľmi zlá.

Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti vyjadrujú do akej miery spoločnosť využíva k financovaniu aktív cudzie zdroje. V tabuľke číslo 16 je zachytená celková zadlženosť PD Valča a PD Gader Blatnica a v tabuľke číslo 17 miera samofinancovania.

Tabuľka 15. Celková zadlženosť (vlastné spracovanie)

CELKOVÁ ZADLŽENOSŤ (%)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PD Valča	11,87	8,97	8,35	7,44	7,88	10,16
PD Blatnica	21,52	20,46	13,51	12,97	10,70	13,65

Celková zadlženosť spoločnosti je minimálna. Družstvo nemá žiaden bankový úver. Na začiatku sledovaného obdobia bola zadlženosť spoločnosti najvyššia ale nejedná sa o veľký percentuálny rozdiel oproti nasledujúcemu sledovanému obdobiu.

Ukazovateľ celkovej zadlženosti je priaznivejší pre PD Valča. PD Blatnica disponuje vo väčšej miere cudzími zdrojmi ako PD Valča. Celková zadlženosť ale nepresiahla kritickú hodnotu 60 %. Počas sledovaného obdobia sa znižuje celková zadlženosť spoločnosti v oboch prípadoch môžeme tento fakt hodnotiť ako pozitívny. Spoločnosti si svoju mieru krytia majetku cudzími zdrojmi snažia udržať na nízkej úrovni tým pádom si zakladajú na istote a bezpečí.

Tabuľka 16. Ukazovateľ miery samofinancovania (vlastné spracovanie)

MIERA SAMOFINANCOVANIA (%)						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PD Valča	88,13	91,03	91,65	92,56	92,12	89,84
PD Blatnica	73,22	74,12	81,10	81,97	84,73	86,35

Ukazovateľ miery samofinancovania je pre spoločnosť priaznivý. Vpriemere počas sledovaného obdobia je jeho hodnota 91 %. Spoločnosť disponuje vo väčšej miere vlastnými zdrojmi. To znamená, že spoločnosť je finančne stabilná. Na nasledujúcom grafe je zachytená celková zadlženosť a ukazovateľ miery samofinancovania. Z grafu vyplýva, že počas roku 2012 bola celková zadlženosť najvyššia a ukazovateľ miery samofinancovania najnižší, je to spôsobené nižším vlastným kapitálom a celkovými aktívami.

U oboch spoločností sú výsledky priaznivé. Na financovanie aktív používajú podniky vlastný kapitál. Výsledky pri porovnávaní družstiev sú priaznivejšie pre PD Valča, pretože je menej zadlžená a má vyššiu hodnotu vlastného kapitálu. Z ekonomického hľadiska nie je možné určiť optimálnu hranicu zadlženosti.

Výrobné ukazovatele

Výrobné ukazovatele využíva hlavne manažment spoločnosti. V práci sú vypočítané ukazovatele viazanosť zásob na výnosy, nákladovosť výnosov a produktivita práce. Všetky tieto ukazovatele sú zobrazené v tabuľke 17.

Tabuľka 17. Výrobné ukazovatele (vlastné spracovanie)

VÝROBNÉ UKAZOVATELE						
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Viazanosť zásob na výnosy	0,29	0,41	0,32	0,34	0,33	0,23
Nákladovosť výnosov	0,81	0,98	0,94	0,98	0,98	1,22
Produktivita práce	6,83	4,39	4,72	6,06	6,30	5,15

Nákladovosť výnosov

Ukazovateľ nemá presne stanovenú hodnotu. Vhodné pre spoločnosť je aby ukazovateľ mal v čase klesajúcu hodnotu. Spoločnosť má tento ukazovateľ počas analyzovaného obdobia stabilizovaný s výnimkou roku 2012, kedy zaťaženosť výnosov celkovými nákladmi bola nižšia ako počas ďalších rokov. S výnimkou roku 2017, kedy hodnota ukazovateľa rástla. Pri porovnaní s konkurenčnou spoločnosťou dosahujú takmer identické hodnoty.

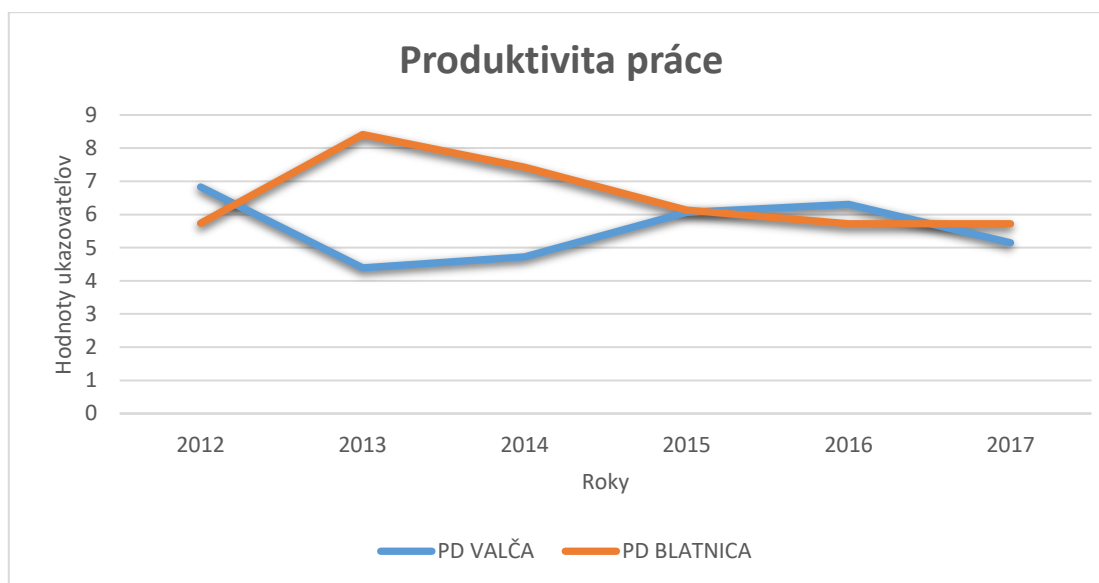
Viazanosť zásob na výnosy

Družstvo dosahuje u tohto ukazovateľa minimálne hodnoty. Výsledky sú priaznivé pre spoločnosť. Väčšie množstvo zásob viazané na euro investovaného kapitálu bolo v roku 2013, je to spôsobené menšími výnosmi a väčšími zásobami. Družstvo PD Gader Blatnica dosahuje lepšie výsledky tohto ukazovateľa, rozdiely sú však nepatrné.

Produktivita práce

Ukazovateľ produktivity práce by mal mať rastúcu tendenciu. Ukazovateľ mal klesajúcu tendenciu v roku 2013, ale v ďalších rokoch ako je možné vidieť na grafe 4 ukazovateľ opäť začína pomaly rásť. V roku 2017 má ukazovateľ opäť klesajúcu tendenciu. Je to spôsobené vyššími mzdovými nákladmi a menšou efektívnosťou práce.

V porovnaní s konkurenciou vykazuje ukazovateľ rastúcu tendenciu okrem roka 2017. Spoločnosť PD Gader Blatnica, má počas všetkých rokov klesajúcu tendenciu. Pre hodnoty produktivity práce nie sú klesajúce hodnoty priaznivé.

Graf 4. Produktivita práce (vlastné spracovanie)

3.3 Analýza sústav ukazovateľov

Nakoľko je cieľom práce prispôsobiť analýzu podmienkam poľnohospodárskemu podniku, budú v práci použité aj modely, ktoré sú špeciálne vyvinuté pre poľnohospodárske podniky.

CH-index

Model Ch- index má veľmi veľkú výpovednú hodnotu, pre hodnotenie finančnej situácie spoločnosti. Index je zostavený priamo pre poľnohospodárske podniky na Slovensku.

Tabuľka 18. CH-index (vlastné spracovanie)

Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
X ₁	0,11	0,01	0,03	0,01	0,01	0,03
X ₂	0,36	0,05	0,12	0,04	0,04	0,09
X ₃	4,8	4,26	3,92	3,07	3,44	3,27
X ₄	60	54,25	51,61	55,28	45,73	39,66
X ₅	0,12	0,09	0,08	0,07	0,08	0,1
CH-index	-4,87	-4,52	-4,3	-4,88	-3,84	-3,25

Hodnoty indexu, ktoré dosahoval podnik počas sledovaného obdobia sa zaraďuje medzi priemerné podniky, pretože sa nachádza v intervale (5-2,5). Podnik nie je problémový. Najhoršie výsledky, ktoré boli zistené pomocou tejto metódy PD Valča dosiahol v roku 2012. Ako je možné vidieť z tabuľky, hodnoty Ch-indexu majú v posledných dvoch rokoch klesajúci sklon. Ak budú aj naďalej klesať družstvo sa nedostane do fázy problematického podniku.

Index IN01

Tabuľka 19. Index IN01 (vlastné spracovanie)

INDEX IN01					
Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016
A	17,82	23,49	20,04	19,99	23,00
B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C	0,10	0,01	0,03	0,01	0,01
D	0,54	0,49	0,50	0,50	0,50
E	9,25	13,16	11,92	12,97	14,68
Index IN01	3,65	4,39	3,91	3,91	4,46

Podľa kritéria, ktorého sa posudzuje Index IN01 je možné povedať, že podnik sa počas celého analyzovaného obdobia nachádza nad úrovňou šedej zóny, z toho vyplýva veľmi

dobrá finančná situácia spoločnosti. Podnik tvorí hodnotu a dosahuje kladný ekonomický zisk. Počas sledovaného obdobia hodnota indexu stále rastie. Najvýraznejšie je tento ukazovateľ ovplyvnený vysokou hodnotou aktív a nízkou hodnotou cudzích zdrojov.

V porovnaní s konkurenčným podnikom hodnota ukazovateľa indexu IN01 je priaznivejšia pre poľnohospodárske družstvo Valča, ktoré v každom analyzovanom období vytvára kladné hodnoty ekonomického zisku.

PD Gader Blatnica sa nachádza počas sledovaného obdobia v tzv. šedej zóne, je ťažké určiť jeho ďalší vývoj podnik je neutrálny ale nespeje k bankrotu, hodnota indexu IN01 má rastúcu tendenciu.

Záverom tohto indexu je možné na základe vybraných ukazovateľov skonštatovať, že lepšie výsledky dosiahlo Poľnohospodárske družstvo Valča aj vďaka svojej finančnej politike a stratégií.

Rýchly test (Quick test)

Metóda rýchleho testu pomáha pomocou bodovej stupnice a štyroch ukazovateľov ohodnotiť hodnoty podniku. Hodnoty vybraných ukazovateľov sú znázornené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 20. Rýchly test (vlastné spracovanie)

Obdobie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Koeficient samofinancovania (%)	88,13	91,03	91,65	92,56	92,12	89,84
Doba splácania dlhu (roky)	-0,28	-0,97	-1,72	-2,94	-1,32	-2,5
Podiel CF na výnosoch	0,31	0,27	0,31	0,25	0,24	0,23
Rentabilita celkového kapitálu (%)	10,01	0,66	3,22	1,01	1,11	3,15

Koeficient samofinancovania

Charakterizuje finančnú stabilitu a samostatnosť spoločnosti. Podľa bodovej stupnice, ktorú využíva táto metóda sa hodnota väčšia ako 30 % hodnotí ako výborná. PD Valča minimálne 3-krát túto hodnotu prekročilo. V každom roku spoločnosť dosiahla v priemere 90 % , čo je možné hodnotiť veľmi pozitívne.

Doba splácania dlhu

Ukazovateľ doby splácania dlhu dosahuje počas sledovaného obdobia výborné hodnoty, pretože doba splácania dlhu je menšia ako 3 roky.

Podiel CF na výnosoch

Ukazovateľ je podľa metódy Rýchleho testu ohodnotený ako zlý. Je to spôsobené, že hodnoty ukazovateľa ani v jednom roku nepresiahli 5 %.

Rentabilita celkového kapitálu

Ukazovateľ dosiahol najlepšie bodové hodnotenie počas sledovaného obdobia v roku 2012. Podľa bodovej stupnice je možné hodnotu ukazovateľa ohodnotiť stupňom hodnotenia ako dobrý. V ďalších rokoch bodová stupnica ukazovateľ hodnotí ako zlý. Ako je možné vidieť z tabuľky, ukazovateľ rentability celkového kapitálu má v poslednom roku rastúcu tendenciu.

3.4 Súhrnné zhodnotenie spoločnosti

V rámci podrobného posudzovania finančného zdravia podniku už bolo poukázané čo sa spoločnosti darí a kde má prípadné rezervy.

Poľnohospodárske družstvo Valča sa radí medzi konkurenčne schopné podniky na trhu. Výsledky spoločnosti boli porovnávané s konkurenčným PD Gader Blatnica, ktorý má za sebou dlhšiu históriu. V celom období, počas ktorého bolo predmetom hodnotenia pomocou ukazovateľov finančnej analýzy je možné zhodnotiť pomerne stabilný vývoj hodnôt aktív, pasív a tržieb. Veľmi stabilný nie je výsledok hospodárenia, ktorý má v rokoch 2012, 2013, 2014, 2017 rastúcu tendenciu a v rokoch 2015, 2016 klesajúcu tendenciu. Dôležitou položkou aktív je DHM, ktorý od roku 2013 klesal. Hodnota každoročných odpisov bola vyššia ako realizované investície v danom roku.

Celková zadlženosť podniku je veľmi nízka. Podnik využíva konzervatívnu stratégiu financovania. Zabezpečuje si vysokú finančnú stabilitu. Miera samofinancovania aktív vlastným kapitálom je veľmi vysoká.

Ukazovatele u všetkých druhov likvidít dosahujú u PD Valča veľmi priaznivé hodnoty, ktoré prekračujú aj doporučené hodnoty likvidity. Spoločnosť má k dispozícii finančný vankúš, ktorý zas len potvrdzuje finančnú stabilitu družstva.

Rentabilita tržieb analyzovaného podniku nie je stabilná, nad doporučenú hodnotu sa spoločnosť dostala len v roku 2012, 2014 a v ďalších rokoch bola rentabilita tržieb nestabilná a klesajúca. Najvýraznejší je pokles rentability vlastného kapitálu, ktorá sa v priebehu posledných rokov z najvyššej dosiahnutej hodnoty 9,52 % znížila na najnižšiu v roku 2015 len na 0,08 %. Veľké plus pre spoločnosť je, že v roku 2016 bol zaznamenaný nárast ROE. Je to spôsobené postupným nárastom hodnoty vlastného kapitálu a dosahovaním nižšieho výsledku hospodárenia.

Obrat aktív nedosahuje doporučené minimum z väčšej miery u poľnohospodárskych podnikoch platí, že aktíva tvorí z väčšej časti dlhodobý majetok ako to je aj v prípade posudzovanej spoločnosti. Spoločnosť ale neohospodári s majetkom efektívne.

Zaujímavé výsledky priniesli aj ostatné ukazovatele predovšetkým s porovnávanou spoločnosťou. Hlavne pri porovnávaní indexu IN01, kedy Poľnohospodárske družstvo Valča dosahovalo veľmi dobré výsledky s porovnaním s konkurenciou.

Súhrnný ukazovateľ IN01 potvrdil výsledky predchádzajúcich analýz, ide o podnik so stabilnou finančnou situáciou, najväčším problémom je znižujúca sa rentabilita vlastného kapitálu a zlá platobná morálka odberateľov. PD Valča by mohla brať k zväženiu investičné príležitosti. K financovaniu investícií, by potom mohla využiť aj cudzie zdroje, ktoré by mohli s pozitívnym efektom finančnej páky pomôcť zvýšiť rentabilitu vlastného kapitálu.

4 NÁVRHY NA ZLEPŠENIE SITUÁCIE PODNIKU

Pomocou vybraných ukazovateľov a modelov finančnej analýzy, bolo zistené, že poľnohospodárske družstvo sa počas sledovaného obdobia nachádza v dobrej finančnej situácii. Nie je zadlžené a je konkurenčne schopné. V podniku sa ale aj napriek tomu vyskytujú malé nedostatky, ktoré by bolo potrebné odstrániť. Mojm návrhom na zlepšenie finančnej situácie podniku, je investícia do nákupu prenosného sonografického prístroja a úprava platobnej morálky odberateľov. Poľnohospodárske družstvo disponuje dostatočným množstvom finančných prostriedkov na bankových účtoch bez toho, aby si spoločnosť zobrala úver môže uhradiť nákup prístroja z vlastných prostriedkov.

Poľnohospodárske družstvo Valča chová 400 oviec hlavne na produkciu jahneniec a mlieka. Plemená chovaných oviec sú Cigája a Lacaune. Obe plemená oviec sú, mliekovo – mäsové typy. Pre zvýšenie tržieb je veľmi dôležitá správna reprodukcia oviec.

4.1 Nákup prenosného sonografického prístroja – USG metóda

Pretože družstvo nedisponuje takýmto zariadením, považujem za vhodnú investíciu ako som už spomenula nákup prenosného sonografického prístroja, ktorý slúži na vyšetrovanie gravidity oviec.

Bližšie informácie o funkcii a využití tohto zariadenia:

- ovce sú sezónne polyesterické zvieratá, to znamená, že majú sezónnu ruju koncom leta a začiatkom jesene,
- diagnostika včasnej gravidity oviec sa pomocou USG metódy dá odhaliť na 35. deň od inseminácie,
- následne po kontrole gravidity na 35. deň sa stádo rozdelí na negravidné a gravidné zvieratá,
- negravidné zvieratá sa následne reinseminujú a opätovne na 35. deň sa vyšetria, a potvrdí sa ich gravidita,
- úspešnosť metódy by mala byť na konci sezónny pripúšťania až 95 % tým pádom sa zvýši produkcia mlieka a jahniat,

- ovce, ktoré nie sú gravidné neprodukurujú mlieko ani jahnenca a nepredstavujú pre družstvo žiaden výnos ale iba náklad. Takéto ovce, by mali byť predané na bitúnok.

Obrázok 2. Prenosný sonografický prístroj (prevzaté z 19)

4.1.1 Aktuálne fungovanie reprodukčného systému v PD Valča

Základné stádo tvorí 400 oviec. Ovce sa oplodňujú počas leta a jesene. Na oplodňovanie oviec má družstvo 5 plemenných baranov. Druh barana je Elita A Record. Tento druh barana je veľmi výkonný. Z interných zdrojov podniku som zistila, že úspešnosť gravidity oviec je len 70 %. Z toho vyplýva, že zo základného stáda (400 ks) oviec počas ruje ostane gravidných 280 ks oviec. 120 ks oviec, ktoré neostali gravidne tvoria pre podnik iba náklad a neprodukurujú zisk. Z tohto dôvodu je kontrola prenosným sonografickým prístrojom, ktorý dokáže včas odhaliť graviditu oviec veľmi dobrou investíciou pre spoločnosť. Priemerný počet litrov, ktoré vyprodukujú gravidné ovce je 120 litrov na (1ks/rok), a priemerný počet narodených jahneniec, ktoré pripadajú na jednu ovcu sú dva kusy. V nasledujúcej tabuľke sú rozdelené náklady na vstupné a prevádzkové náklady.

4.1.2 Kalkulácia nákladov na reprodukciu oviec

V práci som si rozdelila náklady na dva typy a to na náklady vstupné, ktoré podnik vynaloží len v prvý rok investície a náklady prevádzkové, ktoré podnik bude musieť vynakladať každý rok.

Tabuľka 21. Náklady (vlastné spracovanie)

Vstupné náklady
Cena prístroja: 3240,68 €
Cena gélu: 7ks * 3,50 € = 24,5 €
Spolu: 3 265,18 €
Prevádzkové náklady
Náklad na jahňa (1ks/12kg): 7 €
Náklad na ovcu (1ks): 109,5 € * 400 = 43 800 €
Odpis prístroja: 541 €
Spolu: 657 €/ks

Obstarávacia cena zariadenia je 3 240,68 €. Ďalšou veľmi dôležitou položkou je gél potrebný pri vyšetrení gravidity oviec. Odhadovaná spotreba gélu je 7 kusov. Jeden kus gélu stojí 3,50 €. Celkové náklady na gél ako je uvedené v tabuľke sú 24,50 €. Celkové vstupné náklady sú 3 265,18 €.

Ďalšie náklady, ktoré sa spájajú s používaním tejto metódy sú prevádzkové náklady na jahnenca a náklad na ovcu. Náklad na jahňa je 7 €. Jahnenca sa predávajú keď dosiahnu hmotnosť 12 kg. Náklad na ovcu je 0,30 centov za deň. Ovce sa chovajú 365 dní v roku. Konečný náklad na jeden kus ovce je 109,50 €. Sonografický prístroj je zaradený do druhej odpisovej skupiny. Dĺžka doby odpisovania zariadenia je podľa odpisovej skupiny stanovená na šesť rokov. Výška odpisov, pre zariadenie sa stanoví ako 1/6 násobku celkovej ceny prístroja (20). Hodnota odpisovaného prístroja je 541 €. Celkové prevádzkové náklady sú 657 €.

4.1.3 Zobrazenie kalkulácie efektívnosti investície

V nasledujúcej tabuľke, číslo 22 je podrobnejšia kalkulácia a zobrazenie efektívnosti zavedenia USG metódy. Znázorňuje dopad na náklady a tržby z troch hľadísk, a to z pesimistického, realistického a optimistického hľadiska.

Pesimistický pohľad zachytáva 10 percentnú zmenu u gravidity oviec. Po zavedení kontroly gravidity oviec pomocou USG metódy v pesimistickom pojatí ostane 320 ks oviec gravidných, je zaznamenaný nárast o 40 ks gravidných oviec oproti doterajšiemu systému družstva.

Realistický pohľad zachytáva 15 percentnú zmenu gravidity oviec oproti roku 2017. Po zavedení tejto metódy ostane oplodnených oviec o 80 ks viac.

Optimistický pohľad zachytáva až 25 percentuálny nárast gravidných oviec oproti minulému roku. Hodnota oviec s pozitívnym výsledkom gravidity dosiahne o 100 ks oviec vyššiu hodnotu.

Tabuľka 22. Zavedenie USG metódy (vlastné spracovanie)

Položka	Pesimistický pohľad (10%)	Realistický pohľad (15%)	Optimistický pohľad (25%)
Základné stádo	400 ks	400 ks	400 ks
Gravidné ovce	320 ks	360 ks	380 ks
Produkcia mlieka určené k predaju	38 400 l	43 200 l	45 600 l
Nový prírastok jahniat	640 ks	720 ks	760 ks
Jahňatá určené na obnovu chovu	80 ks	40 ks	20 ks
Vyradenie negravidných oviec z chovu	80 ks	40 ks	20 ks
Tržba za predaj jahniat	16 128 €	19 584 €	21 312 €
Náklady na chov jahniat	4 480 €	4 760 €	5 180 €
Tržby za predané mlieko	36 480 €	41 040 €	43 320 €

Náklad na chov oviec	43 800 €	43 800 €	43 800 €
Tržba z predaja vyradených oviec	2 340 €	1 170 €	520 €
Spotreba materiálu pri vyšetovaní	24,50 €	24,50 €	24,50 €
Odpis prístroja	541 €	541 €	541 €
Tržby spolu:	54 948 €	61 794 €	65 152 €
Náklady spolu:	48 844,61 €	49 124,61 €	49 544,61 €
Zisk	6 103,39 €	12 669,39 €	15 607,39 €

Pesimistický pohľad

Pesimistický pohľad vyjadruje najmenšiu efektívnosť USG metódy. Predpokladá s 10 percentnou zmenou oproti roku 2017. Predpokladá sa, že úspešnosť metódy bude 80 percent. Gravidných oviec v pesimistickom pojatí bude 320 ks ich celková produkcia mlieka, ktorá je určená na predaj je 38 400 litrov. Ako som už spomínala na jednu ovcu pripadajú dve jahnenice, počet narodených jahneníc bude 640 ks. To znamená že sa zvýši produkcia jahneníc o 80 ks s použitím sonografického prístroja. Na obnovu základného stáda si družstvo nechá z novonarodených jahniat 80 ks. Pretože potrebuje dorovnať stav základného stáda, ktorého celkový počet je 400 oviec.

Počet vyradených oviec, ktoré neboli gravidné je 80 ks. Tržba z vyradených oviec je 2 340 €. Tržba z vyradených oviec je vypočítaná ako počet vyradených kusov, čo bolo v pesimistickom pohľade 80 ks, krát priemerná váha vyradzovanej ovce a krát cena za kilogram. Náklad na jahnenice sa vypočíta ako náklad za jedno jahňa a to je 7 € za kus, krát počet všetkých jahneníc. Celkové náklady z predaja jahneníc sú 4 480 €. Počet predaných kusov bol 560 jahneníc. Celkové tržby z predaja jahneníc sú 16 128 €. Náklad na chov oviec tvorí vysokú položku až 43 800 €.

Tržby z predaja mlieka sú 36 480 €. Spotreba materiálu pri zavedení USG metódy je gél potrebný k vyšetreniu oviec. Odpisy prenosného sonografického nástroja sú 541 €. Celkové tržby za predaj vyradených oviec, predaj mlieka a jahneníc činia 54 948 €.

Náklady tvoria menšiu položku ako výnosy čo znamená , že družstvo bude generovať zisk aj v pesimistickej variante.

Realistický pohľad

Realistický pohľad zobrazuje najreálnejšie zhodnotenie, aplikovania vyšetrenia týmto prístrojom. Jeho predpoklad pri realistickom pohľade je, že úspešnosť metódy bude 85 percentná. Gravidných oviec bude 360 zo 400 kusov základného stáda. Je to veľmi pozitívny stav pre družstvo. Ovce vyprodukujú 43 200 litrov mlieka určeného k predaju. Produkcia mlieka sa počíta ako priemerný počet vyprodukovaného mlieka, čo je 120 litrov za rok na jednu ovcu. Produkcia jahneniec bude 720 kusov oproti pesimistickému pohľadu, je nárast narodenia o 80 kusov.

Družstvo si na obnovu stáda nechá len 40 kusov jahneniec a ostatné pôjdu na predaj. Celková tržba z jahneniec bude 19 584 €. Tržby z predaja ovčieho mlieka budú 41 040 €. Tržby z mlieka sú vypočítané ako celková produkcia mlieka, krát cena za jeden liter mlieka, ktorá sa pohybuje okolo 0,95 centov za liter.

Náklad na chov oviec bude vo všetkých pohľadoch rovnaký, pretože nezáleží či bude ovca gravidná alebo nie, náklad na ňu vzniká počas celého chovu až do doby vyradenia. Tržba z vyradených oviec v reálnom pojatí oproti pesimistickému klesla, je to spôsobené tým, že nebude vyradené veľké množstvo oviec. Odpis prístroja bude v každom pohľade nemenný. Aj v tomto prípade tržby prevyšujú náklady.

Optimistický pohľad

Optimistický pohľad zachytáva tržby a náklady pri najefektívnejšom hospodárení družstva. Úspešnosť metódy bude v tomto prípade 95 percentná. Gravidných oviec bude 380 kusov zo 400 kusov základného stáda. Nepodariť sa oplodniť len 20 kusov oviec, čo by bola veľmi pozitívna odozva na zavedenie, používania metódy USG. Výrazný nárast by nastal v produkcii mlieka až 45 600 litrov. Počet narodených jahniat bude 760 ks. Na obnovu základného stáda si podnik nechá len 20 kusov jahneniec a ostatné pôjdu na predaj. Tržby z predaja jahneniec budú 21 312 €. Tržby za predaj mlieka budú 43 320 €. Tržby z vyradených oviec dosiahnu v optimistickom pohľade najmenšiu hodnotu z dôvodu malého počtu vyradených oviec. Odpis prístroja je nemenný.

4.1.4 Dopad investície na výsledok hospodárenia

V nasledujúcej tabuľke je zobrazený vplyv investície na výsledok hospodárenia počas roku 2018 s použitím USG metódy. Dopad výsledku hospodárenia pre rok 2018 je vyčíslený v pesimistickej, reálnej a optimistickej variante. Vo výkaze zisku a strát som použila aj rok 2017 k lepšej predstave dopadu investície na tržby, náklady a celkový výsledok hospodárenia v roku 2018.

Investícia má veľmi pozitívny dopad na výsledok hospodárenia vo všetkých pohľadoch. Tržby z predaja výrobkov rastú, má to veľmi pozitívny dopad na zvýšenie výnosov z hospodárskej činnosti. Náklady na hospodársku činnosť taktiež dosahujú vyššie hodnoty ale aj napriek zavedeniu USG metódy, nie sú vyššie ako výnosy z hospodárskej činnosti.

Odpisy a opravné položky sa zvýšili o hodnotu odpisov prenosného sonografického prístroja. Ostatné náklady na hospodársku činnosť sa zvyšovali o náklady, ktoré boli vynaložené na chov narodených jahneniec. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením ako je možno vidieť z tabuľky má veľmi pozitívnu zmenu po zavedení kontrol gravidity pomocou USG metódy. Nákup investície sa citeľne odrazí vo výsledku hospodárenia. V pesimistickej variante narástol VH na 98 286 €. V reálnom pohľade narástol VH na 104 573 € a v optimistickej variante na 107 650 €.

Tabuľka 23. Vplyv investície na výsledok hospodárenia v € (vlastné spracovanie)

Obdobie	2017	2018 (P)	2018 (R)	2018 (O)
Výnosy z hospodárskej činnosti spolu súčet	1 636 130	1 642 603	1 649 449	1 652 807
Tržby z predaja výrobkov	796 793	803 266	810 112	813 470
Tržby z predaja služieb	16 788	16 788	16 788	16 788
Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	-85 447	-85 447	-85 447	-85 447
Aktivácia	53 357	53 357	53 357	53 357
Tržby z predaja DNM a DHM	264 494	264 494	264 494	264 494
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	590 145	590 145	590 145	590 145
Náklady na hospodársku činnosť spolu	1 538 116	1 539 241	1 539 801	1 540 081
Spotreba materiálu a energie	456 544	456 569	456 569	456 569

Služby	255 838	255 838	255 838	255 838
Osobné náklady	449 398	449 398	449 398	449 398
Mzdové náklady	318 082	318 082	318 082	318 082
Odmeny členom orgánov a spoločnosti	3 240	3 240	3 240	3 240
Náklady na sociálne poistenie	109 716	109 716	109 716	109 716
Sociálne náklady	18 360	18 360	18 360	18 360
Dane a poplatky	21 041	21 041	21 041	21 041
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	283 805	284 345	284 345	284 345
Zostatková cena predaného DM a materiálu	32 716	32 716	32 716	32 716
Opravné položky k pohľadávkam	7 037	7 037	7 037	7 037
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	31 737	32 297	32 857	33 137
VH z hospodárskej činnosti	98 014	103 362	109 649	112 726
Pridaná hodnota	69 109	75 558	82 404	85 762
Výnosy z finančnej činnosti spolu	1 339	1 339	1 339	1 339
Výnosové úroky	1 339	1 339	1 339	1 339
Ostatné výnosové úroky	1 339	1 339	1 339	1 339
Náklady na finančnú činnosť spolu	6 415	6 415	6 415	6 415
VH z finančnej činnosti	-5 076	-5 076	-5 076	-5 076
VH za účtovné obdobie pred zdanením	92 938	98 286	104 573	107 650

4.1.5 Prepočítané ukazovatele po zavedení USG metódy

Na základe vybraných ukazovateľov sú prepočítané ukazovatele po aplikovaní spôsobu kontroly gravidných oviec. V tabuľke sú zachytené ukazovatele rentability, pre porovnanie hodnôt roku 2017, a vyčíslené hodnoty ukazovateľov aj pre rok 2018 v pesimistickom, reálnom a optimistickom pohľade.

Z tabuľky ukazovateľov rentability, je zrejmé, že investícia má pozitívny dopad na zvýšenie rentability. Ukazovateľ ROA sa v pesimistickej variante zvýšil z hodnoty 3,15 percent na hodnotu 3,32 percent. Túto zmenu je možné vnímať ako pozitívnu. Podobne nárast nastal aj u ukazovateľa ROS a ROCE. V reálnej variante je tiež vidieť zlepšenie výsledkov ukazovateľov.

Tabuľka 24. Ukazovatele rentability v % (vlastné spracovanie)

Ukazovatele rentability po zavedení USG metódy pre rok 2018				
Ukazovateľ	2017	2018 (P)	2018 (R)	2018 (O)
ROA	3,15	3,32	3,51	3,60
ROS	11,42	11,99	12,58	12,84
ROCE	3,46	3,66	3,87	3,96

V tabuľke číslo 25 sú vypočítané ukazovatele aktivity po zavedení USG metódy. Zvolené ukazovatele sú: obrat celkových aktív, obrat dlhodobého majetku, doba obratu zásob a doba obratu pohľadávok.

Z vybraných ukazovateľov aktivity vyplýva, že aj v tomto prípade mala investícia pozitívny efekt. Najväčší nárast bol zaznamenaný pri obrate celkových aktív. Doba obratu zásob, by sa postupne časom taktiež znižovala ako to je možné vidieť počas roku 2018. Pokles nastal aj u doby obratu pohľadávok, čo znamená pre podnik pozitívny dopad vzhľadom na to, že jeho odberatelia majú zlú platobnú morálku.

Tabuľka 25. Ukazovatele aktivity (vlastné spracovanie)

Ukazovatele aktivity po zavedení USG metódy				
Ukazovateľ	2017	2018 (P)	2018 (R)	2018 (O)
Obrat celkových aktív	0,2812	0,3661	0,3684	0,3695
Obrat DM	0,7311	0,9696	0,9758	0,9788
Doba obratu zásob	126,6805	125,9244	125,1345	124,7507
Doba obratu pohľadávok	89,1212	63,1385	62,7424	62,5499

4.2 Riadenie pohľadávok

Najväčšie starosti podnikateľom robia pohľadávky po lehote splatnosti. V priemere sa výška pohľadávok, ktoré sú uhradené po splatnosti pohybuje až okolo 85 %. V roku 2017 neuhradených pohľadávok bolo menej, ale stále spoločnosť nedosahuje priaznivé hodnoty, pretože platobná morálka odberateľov je zlá. Pohľadávky súvisia so vznikom výnosu. V pohľadávkach sú hlavne ukryté peňažné prostriedky podniku, pokiaľ sú v nich držané dlhšiu dobu, podnik nemôže efektívne hospodáriť s prostriedkami. Nezaplatené pohľadávky znižujú likviditu spoločnosti.

Poľnohospodárskemu družstvu Valča sa podarilo postupom času pohľadávky znižovať ale stále dosahujú 16 % z celkových aktív. Doba obratu pohľadávok dosahuje najmenšiu hodnotu približne 40 dní. Túto dobu, by sa podnik mohol pokúsiť znížiť na polovicu a to na 20 dní. K tomu slúžia nástroje na riadenie pohľadávok, ktoré docielia aby boli pohľadávky platené v lehote splatnosti.

4.2.1 Nástroje riadenia pohľadávok

Prvým nástrojom, ktorý je vhodné využiť sú voľne dostupné informácie ako je bonita alebo solventnosť odberateľa. Ak podnik zistí, že odberateľ je nesolventný mal by zaviesť také opatrenia (platbu vopred, zálohu), ktoré zaistia, že dlžník zaplatí pohľadávku včas.

Ďalším vhodným nástrojom je zaistenie pohľadávok. Obchodné úvery môže spoločnosť poskytovať ako nezaistené v prípade solventných klientov, s ktorými má dlhoročné skúsenosti. A obchodné úvery zaistené (šeky, záloha, bankové záruky platenia) odberateľom, s ktorými nemá skúsenosti.

Ďalším nástrojom je zavedenie zľavy, ktorá predstavuje zrážku z hodnoty pohľadávky pri jej rýchlej úhrade ešte pred lehotou splatnosti. Čím skôr bude pohľadávka zaplatená, tým odberateľ dostane väčšiu zľavu. Tento nástroj slúži aj ako motivácia odberateľov k včasnej platbe. V prípade keď odberateľ nezaplatí faktúru včas, prichádza na rad proces upomínania a pokuty z omeškania platby, ktoré sa budú zvyšovať každým ďalším začatým dňom po dobe splatnosti.

Ako náhle podnik uzavrie pohľadávku s odberateľom, musí zahájiť inkasnú politiku. Inkasná politika sa zaoberá evidenciou lehoty splatnosti pohľadávok, vymáhaním pohľadávok alebo upomínajúcim procesom. V dnešnej dobe je proces upomínania a evidencie splatnosti pohľadávok jednoduchší aj vďaka novým, moderným technológiám. Vybraný software nám sám ohlási, že pohľadávka sa blíži k lehote splatnosti.

Postupné fázy, ktoré vedú k zaplateniu pohľadávok:

- prvá fáza upozornenia je ešte doba pred lehotou splatnosti, odberateľom spoločnosť pošle len upomienkový email, v ktorom ich vyzýva k zaplateniu pohľadávky,

- druhú fázu tvoria až tri stupne. V prvom stupni, ktorý je 5 dní po dobe splatnosti pohľadávky, podnik pristúpi k telefonickej komunikácii s odberateľom a upozorní odberateľa, že má omeškanie z platby a v prípade ďalšej spoločnej spolupráce sa zmenia podmienky platby a bude vyžadovať platbu vopred.
- V druhom stupni, ktorý nastáva na 25. deň po lehote splatnosti pohľadávky si zástupca podniku dohodne osobné stretnutie s odberateľom, na ktorom sa spoločne dohodnú na forme splácania pohľadávky (splátkový kalendár, poskytné na pár dní zdarma traktor ako odškodnenie za omeškanie platby).
- V poslednom stupni medzi 35. až 40. dňom po lehote splatnosti družstvo upozorní dlžníka, že pokiaľ pohľadávku neuhradí v najbližšej dobe, bude pohľadávka odoslaná právnomu oddeleniu za účelom súdneho vymáhania. Pri tomto stupni musíme počítať aj s dodatočnými nákladmi,
- posledným krokom spoločnosti je zablokovanie odberateľa a prerušenie vzájomnej spolupráce.

Cieľom inkasnej politiky je podporiť včasné uhrádzanie pohľadávok v lehote splatnosti.

ZÁVER

Cieľom bakalárskej práce bolo zhodnotiť finančnú situáciu podniku pomocou vybraných finančných ukazovateľov a navrhnúť opatrenia, ktoré budú viesť k zlepšeniu finančného zdravia podniku. Z hľadiska dostupností informácií potrebných pre aplikovanie finančnej analýzy a ochoty spolupráce pri písaní bakalárskej práce, bola zvolená spoločnosť Poľnohospodárske družstvo Valča. Spoločnosť sa venuje zmiešanému hospodárstvu.

V prvej kapitole bol vymedzený hlavný cieľ práce, a s tým spojené metódy a postupy spracovania.

Druhá kapitola je zameraná na teoretické východiska, ktoré sú veľmi dôležité, pre nasledujúcu analýzu a tvoria jej teoretický podklad. Táto časť práce sa venuje teoretickým poznatkom finančnej analýzy vrátane metód, ukazovateľov, indexov bonity, bankrotu a ich interpretácií.

Tretia časť práce je venovaná aplikácií ukazovateľov a metód definovaných v teoretickej časti práce do praxe. Počas obdobia 2012 – 2017, bolo posudzované finančné zdravie podniku. Dáta potrebné pre úspešné aplikovanie teoretických poznatkov boli čerpané z interných zdrojov spoločnosti a z výkazu zisku a strát, rozvahy, výročných správ. V analytickej časti práce pomocou vybraných ukazovateľov bol pre porovnávanie so spoločnosťou zvolený konkurenčný podnik, ktorý pôsobí v rovnakom odvetví ako posudzovaná spoločnosť.

Na základe prevedenej finančnej analýzy spoločnosti je možné skonštatovať, že spoločnosť dosahuje optimálne hodnoty a radí sa medzi konkurenčne schopné podniky aj napriek veľkej konkurencii na trhu, podnik stále prosperuje a v blízkej budúcnosti mu nehrozí úpadok. PD Valča, pri porovnávaní s konkurenčným družstvom dosahovala takmer vo všetkých prípadoch výborné výsledky.

Záverečná časť práce je venovaná návrhom, ktoré pomôžu podniku odstrániť nedostatky, ktoré má. Navrhovaným návrhom bol nákup prenosného sonografického prístroja pomocou, ktorého podnik dosiahne väčšie tržby a zvýšia sa aj ukazovatele aktivity, rentability a výsledok hospodárenia. Ďalším návrhom bolo zefektívnenie platobnej morálky odberateľov za pomoci nástrojov riadenia pohľadávok.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- (1) RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vyd. Praha: Grada, 2015. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.
- (2) SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2009. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-1830-6.
- (3) KOTULIČ, Ratislav, Peter KIRÁLY a Miroslava RAJČÁNIOVÁ. *Finančná analýza podniku*. Bratislava: Iura Edition, 2007. ISBN 978-80-8078-117-0.
- (4) SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. *Podvojné účetnictví*. Dvacáté druhé vydání. Praha: Grada Publishing, 2016, 192 s. ISBN 978-80-271-0997-6.
- (5) BŘEZINOVÁ, Hana. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-603-8.
- (6) ŠPIČKA, Jindřich. *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. V Praze: C.H. Beck, 2017. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-664-7.
- (7) KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
- (8) KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*, 2 vyd. Praha: C.H. Beck 2008. ISBN 978-807-1797-135.
- (9) RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management*. Praha: Grada, 2012. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.
- (10) KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.
- (11) DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 2., upr. vyd. Praha: Ekopress, 2008. ISBN 978-80-86929-44-6.
- (12) PILÁŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ. *Účetní závěrka, základ daně a finanční analýza podnikatelských subjektů roku*. 2016. Praha: 1. VOX. ISBN 978-80-87480-50-2.

- (13) KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-526-5.7
- (14) JÁČOVÁ, Helena a Martina ORTOVÁ. *Finanční řízení podniku v příkladech*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-724-7.
- (15) CYGONKOVÁ, Lenka. *Návrh ocenění podniku*. 2014. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 170 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Michal Karas, PhD.
- (16) JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 2., rozš.vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4670-8.
- (17) *Obchodný register na internete* [online]. Ministerstvo spravodlivosti SR, © COPYRIGHT 2011 – 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: http://www.orsr.sk/hladaj_subjekt.asp?OBMENO=polnohospodarskedruzstvo_valca&PF=0&SID=0&S=&R=on&STR=17
- (18) *Obchodný register na internete* [online]. Ministerstvo spravodlivosti SR, © COPYRIGHT 2011 – 2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z http://www.orsr.sk/hladaj_subjekt.asp?OBMENO=Po%BEnohospod%E1rske+druzstvo+Blatnica&PF=0&SID=0&R=on
- (19) Products. *Keebovet* [online]. KeeboVet Veterinary Ultrasound Equipment © 2018 [cit.2018-04-14]. Dostupné z: <https://www.keebonet.com/products/kx5000v>
- (20) *Odpisy majetku v roku 2017* [online]. Podnikajte.sk, s.r.o. © 2005-2018 [cit. 2018-04-13]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/3223/category/odpisy/article/odpisovanie-majetku-2017.xhtml>
- (21) *O firme, PD Valča* [online]. Finstat ® 2018 [cit.2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.finstat.sk/36440116>

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ČPK – čistý pracovný kapitál

ČPP – čisté pohotové prostriedky

ČPM – čistý peňažný majetok

EBIT – bežný výsledok hospodárenia

EAT – výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia po zdanení

EBT – výsledok hospodárenia pred zdanením

ROCE – rentabilita investovaného kapitálu

DBÚ – dlhodobý bankový úver

ROA – rentabilita aktív

ROE – rentabilita vloženého kapitálu

ROS – rentabilita tržieb

DM – dlhodobý majetok

VH – výsledok hospodárenia

KBÚ – krátkodobý bankový úver

IČO – identifikačné číslo organizácie

S.r.o – spoločnosť s ručením obmedzením

A.s. – akciová spoločnosť

DHM – dlhodobý hmotný majetok

PD – poľnohospodárske družstvo

SHV a SHM – samostatné hnutel'né veci a samostatne hnutel'ný majetok

ZC – zostatková cena

USG – ultra sonografická metóda

P – pesimistický pohľad

R – realistický pohľad

O – optimistický prístup

l – liter

ks – kus

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1. Interpretácia výsledku (prevzaté z 14, s. 122).....	24
Tabuľka 2. Interpretácia výsledku (prevzaté z 1, s. 112).....	24
Tabuľka 3. Stupnica hodnotenia ukazovateľov (prevzaté z 2, s. 107).....	26
Tabuľka 4. Informácie o poľnohospodárskom družstve Valča (vlastné spracovanie) ...	28
Tabuľka 5. Vertikálna analýza aktív za obdobie 2012 - 2017 (vlastné spracovanie).....	30
Tabuľka 6. Vertikálna analýza pasív za obdobie 2012 - 2017 (vlastné spracovanie) ...	32
Tabuľka 7. Horizontálna analýza aktív (vlastné spracovanie).....	33
Tabuľka 8. Horizontálna analýza pasív 2012-2017 (vlastné spracovanie).....	34
Tabuľka 9. ČPK (vlastné spracovanie).....	35
Tabuľka 10. ČPP (vlastné spracovanie).....	37
Tabuľka 11. ČPM (vlastné spracovanie)	37
Tabuľka 12. Likvidita (vlastné spracovanie)	38
Tabuľka 13. Rentabilita (vlastné spracovanie)	39
Tabuľka 14. Ukazovatele aktivity (vlastné spracovanie).....	40
Tabuľka 15. Celková zadlženosť (vlastné spracovanie)	42
Tabuľka 16. Ukazovateľ miery samofinancovania (vlastné spracovanie).....	42
Tabuľka 17. Výrobné ukazovatele (vlastné spracovanie).....	43
Tabuľka 18. CH-index (vlastné spracovanie)	45
Tabuľka 19. Index IN01 (vlastné spracovanie)	45
Tabuľka 20. Rýchly test (vlastné spracovanie).....	46
Tabuľka 21. Náklady (vlastné spracovanie)	51
Tabuľka 22. Zavedenie USG metódy (vlastné spracovanie)	52
Tabuľka 23. Vplyv investície na výsledok hospodárenia v € (vlastné spracovanie).....	55
Tabuľka 24. Ukazovatele rentability v % (vlastné spracovanie)	57
Tabuľka 25. Ukazovatele aktivity (vlastné spracovanie).....	57

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1. Štruktúra DHM v jednotlivých rokoch (vlastné spracovanie).....	31
Graf 2. ČPK (vlastné spracovanie)	36
Graf 3. Obrat celkových aktív (vlastné spracovanie)	41
Graf 4. Produktivita práce (vlastné spracovanie).....	44

ZOZNAM OBRAZKOV

Obrázok 1.Časové hľadisko hodnotenia informácií (prevzaté z 1, s. 9).....	13
Obrázok 2. Prenosný sonografický prístroj (prevzaté z 19)	50

ZOZNAM VZORCOV

Vzorec 1. Vertikálna analýza (7)	15
Vzorec 2. Horizontálna analýza (8)	15
Vzorec 3. Horizontálna analýza (8)	15
Vzorec 4. Manažérsky prístup ČPK (5).....	15
Vzorec 5. Investorský prístup ČPK (5).....	15
Vzorec 6. ČPP (5)	16
Vzorec 7.ČPM (5).....	16
Vzorec 8. Okamžitá likvidita (5)	17
Vzorec 9. Pohotovú likvidita (5).....	17
Vzorec 10. Bežná likvidita (5).....	18
Vzorec 11. ROCE (10).....	18
Vzorec 12. ROA (5).....	19
Vzorec 13. ROE (10)	19
Vzorec 14. ROS (10)	20
Vzorec 15. Ukazovateľ obratu aktív (11)	20
Vzorec 16. Ukazovateľ obratu DM (7).....	20
Vzorec 17. Doba obratu zásob (7)	21
Vzorec 18. Doba obratu pohľadávok (11)	21
Vzorec 19. Doba obratu záväzku (1)	21
Vzorec 20. Celková zadlženosť (2)	22
Vzorec 21. Miera samofinancovania (2).....	22
Vzorec 22. Produktivita práce (1).....	22
Vzorec 23. Nákladovosť výnosu (1).....	23
Vzorec 24. Viazanosť zásob na výnosy (1)	23
Vzorec 25. CH-index (3)	23
Vzorec 26. Index IN 01 (14).....	24
Vzorec 27. Koeficient samofinancovania (2)	25

Vzorec 28. Doba splácania dlhu (2).....	25
Vzorec 29. Podiel cash flow na výnosoch (3)	25
Vzorec 30. ROA (2).....	25

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1. Rozvaha aktív v € (prevzaté z 21)	I
Príloha 2. Rozvaha pasív v € (prevzaté z 21)	II
Príloha 3. Výkaz ziskov a strát v € (prevzaté z 21)	III

Príloha 1.Rozvaha aktív v € (prevzaté z 21)

AKTÍVA v tis. €	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Spolu majetok	2 959	2 820	2 805	2 831	2 782	6 939
Neobežný majetok	1 119	1 097	1 076	1 266	1 381	5 058
DHM súčet	1 117	1 089	1 068	1 258	1 374	4 788
Pozemky	148	148	148	141	57	228
Stavby	186	134	162	208	272	2 241
SHV a SHM	390	334	261	419	583	781
Základné stádo a ťažné zvieratá	108	168	161	166	125	130
Obstarávaný DHM	284	306	337	324	337	1 408
DFM súčet	2	8	8	8	8	0,270
Ostatné realiz. CP a podiely	2	8	8	8	8	270
Obežný majetok	1 835	1 716	1 724	1 559	1 397	1 876
Zásoby súčet	379	465	471	459	558	1 199
Materiál	37	37	30	44	19	97
Nedokončená výroba polotovary	130	129	126	84	123	163
Výrobky	72	87	158	151	172	513
Zvieratá	141	212	156	180	244	413
Krátkodobé pohľadávky súčet	190	578	35	108	221	330
Pohľadávky z obchodného styku	46	20	32	91	152	201
Daňové pohľadávky a dotácie	142	556	2	16	67	84
Iné pohľadávky	2	2	2	2	3	45
Finančné účty súčet	1 266	673	1 219	993	614	347
Peniaze	0,569	1	0,463	0,743	1	40
Účty v bankách	1 265	671	1 218	992	613	306
Časové rozlíšenie súčet	6	7	5	5	4	5
Náklady budúcich období	5	4	4	4	4	5
Príjmy budúcich období	1	3	2	0,838	0,326	0

Príloha 2. Rozvaha pasív v € (prevzaté z 21)

PASÍVA v tis. €	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Spolu VI a záväzky	2 959	2 820	2 805	2 830	2 782	6 939
Základné imanie súčet	116	116	116	116	116	57
Vlastné imanie	2 658	2 598	2 596	2 594	2 532	5 080
Zmena základného imania	-10	-10	-10	-10	-10	-1
Ostatné kapitálové fondy	475	475	475	475	475	412
Zákonné rezervné fondy	1 133	1 133	1 133	1 133	1 133	376
Ostatné fondy zo zisku súčet	622	622	6227	622	622	444
Ostatné fondy zo zisku	622	622	622	622	622	444
VH minulých rokov	81	80	80	74	73	30
Nerozdelený zisk z minulých rokov	861	852	857	793	782	30
Neuhradená strata minulých rokov	-50	-50	-50	-50	-50	0
VH za účtovné obdobie po zdanení	61	10	2	64	13	56
Záväzky	146	123	140	141	118	1 494
Dlhodobé záväzky súčet	5	6	7	10	12	16
Záväzky zo sociálneho fondu	5	6	7	10	12	16
Krátkodobé záväzky súčet	76	64	85	74	45	441
Ostatné záväzky z obchodného styku	76	64	85	74	45	373
Záväzky voči spoločníkom a združeniu	13	16	11	11	4	27
Záväzky voči zamestnancom	3	3	4	3	2	26
Záväzky zo sociálneho poistenia	10	12	9	9	17	15
Daňové záväzky a dotácie	15	3	3	16	21	0,137
Iné záväzky	0,777	0,066	0,131	0,054	0,248	0
Krátkodobé rezervy	24	18	21	17	18	20
Zákonné rezervy	23	17	21	19	18	20
Ostatné rezervy	1	0,900	0	0	0	0
Časové rozlíšenie súčet	154	99	69	95	131	365
Výdavky budúcich období krátkodobé	2	1	0,651	0,152	0,053	0
Výnosy budúcich období dlhodobé	126	77	48	68	95	365
Výnosy budúcich období krátkodobé	27	22	20	27	36	0

Príloha 3. Výkaz ziskov a strát v € (prevzaté z 21)

Výkaz ziskov a strát v tis.€	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Čistý obrat	891	778	737	773	567	733
Výnosy z hospodárskej činnosti súčet	1 636	1 415	1 399	1 426	1 364	290
Tržby z predaja výrobkov	797	743	702	731	490	710
Tržby z predaja služieb	17	22	16	11	7	8
Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	-85	-12	26	-124	141	-126
Aktivácia	53	89	85	132	62	140
Tržby z predaja DNM a DHM	265	26	21	52	99	80
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	590	548	550	625	565	737
Náklady na hospodársku činnosť spolu	1 538	1 386	1 375	1 337	1 337	1 198
Spotreba materiálu a energie	457	415	429	405	403	354
Služby	256	168	172	155	142	148
Osobné náklady	449	439	422	331	328	326
Mzdové náklady	318	312	302	232	225	227
Odmeny členom orgánov a spoločnosti	3	4	4	4	4	4
Náklady na sociálne poistenie	109	103	97	81	81	77
Sociálne náklady	18	20	19	14	18	17
Dane a poplatky	21	17	14	22	17	18
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	284	312	313	347	346	353
Odpisy DNM a DHM	273	302	302	335	328	327
Opravné položky k DNM a DHM	11	11	11	12	18	26
Zostatková cena predaného DM a materiálu	33	10	13	17	57	45
Opravné položky k pohľadávkam	7	6	0	43	-0,668	5
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	32	19	12	16	45	12
VH z hospodárskej činnosti	98	29	25	90	27	290

Pridaná hodnota	69	259	227	188	155	179
Výnosy z finančnej činnosti spolu	1	3	4	2	5	0,015
Výnosové úroky	1	3	4	2	5	0,015
Ostatné výnosové úroky	1	3	4	2	5	0,015
Náklady na finančnú činnosť spolu	6	0,963	0,817	0,548	0,686	2
VH z finančnej činnosti	-5	2	4	1	5	-2
VH za účtovné obdobie pred zdanením	93	31	28	91	32	288
Daň z príjmov	32	22	26	27	18	47
Daň z príjmov splatná	32	22	26	27	14	61
Daň z príjmov odložená	0	0	0	0	4	-14
VH za účtovné obdobie po zdanení	61	10	2	64	13	241